DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO KRAKOWSKIEGO

Kraków Nr 9/10 Listopad/Grudzień 1948 r.

TREŚĆ

A. CZĘŚĆ URZĘDOWA.

B. CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

CZĘŚĆ URZĘDOWA

Poz. 101.

DEKRET

z dnia 15 września 1948 r.
o uposażeniu nauczycieli szkół państwowych i publicznych

Na podstawie art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 25 czerwca 1948 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 223) — Rada Ministrów postanawia, a Rada Państwa zatwierdza, co następuje:

Art. 1. 1 Dekret niniejzy normuje uposażenie podległych Ministrowi Oświaty nauczycieli szkół państwowych i publicznych, wychowawców państwowych zakładów opiekuńczo-wychowawczych, wychowawczyń przedszkoli, nauczycieli zawodu i asystentów w szkołach zawodowych.

2. Przepisom niniejszego dekretu nie podlegają pracownicy nauki objęci dekretem z dnia 7 kwietnia 1948 r. o uposażeniu państwowych pracowników nauki (Dz. U. R. P. Nr. 20, poz. 137).

Art. 2. Ustanawia się 7 grup uposażenia zasadniczego według następującej tabeli:

Grupa uposażenia	Kwota uposażenia miesięcznego w zł.
1	11.000
2	9.000
3	7.800
4	7.100
5	6.600
6	6.300
7	6.000

Art. 3. Rada Ministrów ustali zasady zaszeregowania osób, wymienionych w art. 1 ust. 1. do grup uposażenia, wyszczególnionych w art. 2, oraz zasady automatycznego przechodzenia nauczycieli wyższych grup uposażenia.

Art. 4. Rada Ministrów może przyznać nauczycielom dodatki uzasadnione warunkami lokalnymi.

Art. 5. 1. Nauczycielom mianowanym na stanowiska kierownicze w szkołach i zakładach przyznaje się dodatek funkcyjny. Przepis ten stosuje się także do osób pełniących obowiązki ,przywiązane do stanowisk kierowniczych.

2. Można otrzymywać równocześnie tylko jeden dodatek funkcyjny, zaś w razie zbiegu tytułów do dwóch lub więcej dodatków funkcyjnych służy uprawnionemu prawo wyboru.

3. Dodatek funkcyjny nie przysługuje osobom, pozostającym w stanie nieczynnym, na urlopie bezpłatnym, zawieszonym w pełnieniu służby oraz za okres przekraczający dwa miesiące niepełnienia z innych powodów obowiązków, do których przywiązany jest dodatek funkcyjny.

4. Osobom pełniącym obowiązki przywiązane do stanowisk kierowniczych nie przysługuje dodatek funkcyjny na czas pobierania tegoż dodatku przez osoby mianowane na stanowiska kierownicze.

5. Stanowiska kierownicze oraz wysokość dodatku funkcyjnego określi rozporządzenie Rady Ministrów.

Art. 6. Rada Ministrów może przyznać nauczycielom dodatki służbowe, uzasadnione szczególnymi właściwościami służby.

Art. 7. 1. Nauczycielowi służy prawo do jednego tylko uposażenia za ogół czynności, połączonych z jego stanowiskiem służbowym.

2. Rada Ministrów określi tryb ustalania dodatkowego wynagrodzenia nuczycielowi za pracę w godzinach nadliczbowych i za czynności dodatkowe w szkole.

Art. 8. Nauczyciele mogą otrzymywać zasiłki, a za szczególnie wydajną pracę nagrody pieniężne, na wypłatę których wstawiane będą co roku odpowiednie kwoty do preliminarza budżetowego.

Art. 9. 1. Uposażenie wypłacane na zasadzie niniejszego dekretu wolne jest od państwowego podatku od wynagrodzeń i opłat z tytułu ubezpieczeń społecznych.

2. Przepisy ust. 1 mają analogiczne zastosowanie również i do wynagrodzeń wypłacanych nauczycielom kontraktowym.

3. Wolne są również od państwowego podatku od wynagrodzeń zasiłki i nagrody pieniężne przewidziane w art. 8 oraz wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i za czynności dodatkowe w szkole.

Art. 10. W razie pełnienia czynności służbowych poza zwykłym miejscem służbowym oraz w razie przeniesienia na nowe miejsce służbowe, przysługują nauczycielowi należności na zasadach przewidzianych dla funkcjonariuszów państwowych przy uwzględnieniu przepisów niniejszego dekretu.

Art. 11. W sprawach mieszkań służbowych, pomocy lekarskiej, ulgowych przejazdów państwowymi środkami komunikacyjnymi, powstania i wygaśnięcia prawa do uposażenia, uposażenia w okresie pełnienia służby wojskowej, przebywanie w niewoli lub zaginięcia, potrąceń z uposażenia, zwrotu kosztów pogrzebu, terminu płatności uposażenia, dodatku rodzinnego oraz przedawnienia roszczeń z tytułu uposażenia mają zastosowanie przepisy odnoszące się do funkcjonariuszów państwowych.

Art. 12. Uposażenie zasadnicze nauczycieli, pobierających uposażenie według dotychczasowej grupy IV, wyrównuje się do kwoty 14.000 zł miesięcznie.

Art. 13. Podstawę wymiaru zaopatrzenia emerytalnego osób objętych niniejszym dekretem stanowi uposażenie zasadnicze określone rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 663) z późniejszymi zmianami.

Art. 14 Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Prezesowi Rady Ministrów, Ministrowi Oświaty i Ministrowi Skarbu.

Art. 15. 1. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 września 1948 r.

2.. Z dniem tym traci moc obowiązującą rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 663) z późniejszymi zmianami w zakresie unormowanym niniejszym dekretem.

Prezydent Rzeczypospolitej
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Józef Cyrankiewicz

Minister Oświaty:
Stanisław Skrzeszewski

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

Poz. 102.

DEKRET

z dnia 29 września 1948 r.

o uposażeniu nie podlegających Ministrowi Oświaty nauczycieli szkół państwowych i publicznych.

Na podstawie art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 25 czerwca 1948 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 223) — Rada Ministrów postanawia, a Rada Państwa zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Przepisy dekretu z dnia 15 września 1948 r. o uposażeniu nauczycieli szkół państwowych i publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 44 poz. 313), normującego uposażenie nauczycieli podległych Ministrowi Oświaty, rozciąga się na podległych innym ministrom nauczycieli państwowych i publicznych szkół i kursów, wychowawców państwowych zakładów opiekuńczo-wychowawczych, przedszkoli, nauczycieli, zawodu i asystentów w szkołach zawodowych, których uposażenie normuje rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonariuszy państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 663) wraz z późniejszymi zmianami.

Przepisom niniejszego dekretu nie podlegają pracownicy nauki, objęci dekretem z dnia 7 kwietnia 1948 r. o uposażeniu państwowych pracowników nauki (Dz. U. R. P. Nr. 20, poz. 137).

Art. 2. Przewidziane w dekrecie z dnia 15 września 1948 r. o uposażeniu nauczycieli szkół państwowych i publicznych uprawnienia Rady Ministrów służą w zakresie niniejszego dekretu właściwemu ministrowi, działającemu w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Oświaty.

Art. 3. Obowiązujące w stosunku do nauczycieli, wychowawców i asystentów podległych Ministrowi Oświaty zasady zaszeregowania i automatycznego przechodzenia do wyższych grup uposażenia, dodatki lokalne, funkcyjne i służbowe oraz tryb ustalania dodatkowego wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i za czynności dodatkowe stosuje się odpowiednio do nauczycieli, wychowawców i asystentów, objętych niniejszym dekretem.

Art. 4. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się właściwym ministrom — każdemu w jego zakresie działania w porozumieniu z Ministrami Skarbu i Oświaty.

Art. 5. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 września 1948 r.

Prezydent Rzeczypospolitej
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów
Józef Cyrankiewicz

Minister Spraw Zagranicznych
Zygmunt Modzelewski

Minister Administracji Publicznej
w. z. Władysław Wolski

Minister Ziem Odzyskanych
w z. Józef Dubiel

Minister Skarbu
Konstanty Dąbrowski

Minister Sprawiedliwości
Henryk Świątkowski

Minister Oświaty
Stanisław Skrzeszewski

Minister Przemysłu i Handlu
Hilary Minc

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych
Jan Dąb-Kocioł

Minister Pracy i Opieki Społecznej
Kazimierz Rusinek

Minister Kultury i Sztuki
Stefan Dybowski

Minister Żeglugi
Adam Rapacki

Minister Leśnictwa
Bolesław Podedworny

Minister Komunikacji
Jan Rabanowski

Minister Poczt i Telegrafów
Wacław Szymanowski

Minister Zdrowia
Tadeusz Michejda

Minister Odbudowy
w z. Stefan Pietrusiewicz

Minister Aprowizacji
Włodzimierz Lechowicz

Poz. 103

DEKRET

z dnia 25 października 1948 r.

o zmianie ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej

Na podstawie art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 25 czerwca 1948 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 223) — Rada Ministrów postanawia, a Rada Państwa zatwierdza, co następuje:

Art. 1. W ustawie z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164) z późniejszymi zmianami wprowadza się następujące zmiany:

1. Art. 3 skreśla się.

2. W art. 6 ust. 2 skreśla się słowa: ,,i kobiet zamężnych".

3. Art. 11 otrzymuje brzmienie:

,,Art. 11. Ze względu na wymagane przygotowanie teoretyczne i praktyczne pracownicy państwowi dzielą się na dwie grupy:

a) pracowników służb specjalnych,

b) pracowników służby ogólnej.

Do służb specjalnych zalicza się te stanowiska, w których pełnienie funkcji przez pracowników państwowych wymaga specjalnego przygotowania teoretycznego i praktycznego. Rada Minitrów ustali w drodze rozporządzenia, które stanowiska uznaje się za służby specjalne oraz jakie przygotowanie teoretyczne i praktyczne winni posiadać kandydaci do tych stanowisk.

Stanowiska nie zaliczone do grup specjalnych należą do grupy służby ogólnej.

Przyjęcie do poszczególnych działów służby ogólnej lub mianowanie na poszczególne stanowiska służby ogólnej może Rada Ministrów uzależnić w drodze rozporządzenia od ukończenia odpowiednich studiów, odbycia służby przygotowawczej i złożenia egzaminu kwalifikacyjno-praktycznego niezależnie od ukończenia studiów lub zamiast ich ukończenia.

Uprawnienia Rady Ministrów wymienione w ust. 2 i 4 przysługują analogicznie Ministrowi Obrony Narodowej w stosunku do pracowników podległych mu władz, urzędów, zakładów i instytucji".

4. Po art. 11 dodaje się nowy art. 11a w brzmieniu:

Art. 11a. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia uzależnić mianowanie na stałe od złożenia specjalnego egzaminu kwalifikacyjnego bądź wykazania się w inny sposób kwalifikacjami teoretycznymi i praktycznymi do zajmowania danego stanowiska.

5. Art. 12 otrzymuje brzmienie:

Art. 12. Osoby, dopuszczone do służby przygotowawczej, podlegają przepisom ustawy niniejszej, o ile nie zawiera ona odrębnych dla nich postanowień.

Na dowód dopuszczenia do służby przygotowawczej praktykant otrzymuje pismo, do którego analogicznie stosuje się przepis art. 4 niniejszej ustawy.

6. Art. 15 otrzymuje brzmienie:

Art. 15. Pracownik państwowy składa w przepisanej formie ślubowanie służbowe wobec przełożonej władzy służbowej. Szczególne przepisy mogą postanowić, że niektórzy pracownicy państwowi składać będą ślubowanie to wobec Prezydenta Rzeczypospolitej.

Praktykanci przed rozpoczęciem praktyki składają w przepisanej formie przyrzeczenie służbowe, do którego stosują się analogicznie postanowienia o ślubowaniu służbowym.

7. Art. 17 otrzymuje brzmienie:

Art. 17. Mianowanie należy do właściwej władzy naczelnej, która może je przekazać kierownikom władz, urzędów i instytucyj bezpośrednio podległych, o ile mianowanie nie dotyczy osób wymienionych w art. 17a oraz o ile inne przepisy nie postanawiają odmiennie.

Podsekretarzy Stanu, ambasadorów, posłów nadzwyczajnych i ministrów pełnomocnych oraz tych pracowników państwowych, podlegających niniejszej ustawie, których nominacja zastrzeżona jest odrębnymi przepisami Prezydentowi Rzeczypospolitej, mianuje Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek właściwej władzy naczelnej przedstawiony w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów.

Wojewodów mianuje Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek właściwej władzy naczelnej, przedstawiony w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów po zasięgnięciu opinii wojewódzkiej rady narodowej.

Pracowników Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej mianuje Prezydent Rzeczypospolitej, który może mianowanie to przekazać Szefowi Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej.

Pracowników Rady Państwa mianuje Prezydent Rzeczypospolitej jako Przewodniczący Rady Państwa, który może mianowanie to przekazać Szefowi Kancelarii Rady Państwa.

Pracowników Kancelarii Sejmu mianuje Marszałek Sejmu.

Mianowanie pracowników Najwyższej Izby Kontroli następuje w trybie ustalonym przez osobną ustawę..

Mianowanie członków oraz innych pracowników Biura Wykonawczego i delegatur Komisji Spacjalnej do walki z nadużyciami i szkodnictwem gospodarczym następuje w trybie ustalonym szczególnymi przepisami.

8. Po art. 17 dodaje się nowy art. 17a w w brzmieniu:

Art. 17a. Zgody Prezesa Rady Ministrów wymaga mianowanie i awansowanie kierowników urzędów i instytucji centralnych oraz ich zastępców, dyrektorów i wicedyrektorów departamentów, biur i równorzędnych.

Mianowanie pracowników Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej, Kancelarii Rady Państwa, Kancelarii Sejmu, Najwyższej Izby Kontroli, Komisji Specjalnej do walki z nadużyciami i szkodnictwem gospodarczym i Ministerstwa Obrony Narodowej nie wymaga tej zgody.

9. Art. 19 otrzymuje brzmienie:

,,Art. 19. Stosunek hierarchiczny pomiędzy pracownikami państwowymi zależy nie od posiadanej grupy uposażenia, lecz od stanowisk, których obowiązki pełnią".

10. W art. 27 dodaje się drugi ustęp:

,,Czas służby pracowników państwowych spełniających czynności o charakterze przeważnie pracy fizycznej (woźni itp.) należy ustalić w ten sposób, aby nie przenosił 8 godzin dziennie".

11. W art. 29 dodaje się trzeci ustęp:

,,Przepis zdania drugiego ust. 2 nie stosuje się do pracowników Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej, Kancelarii Rady Państwa, Kancelarii Sejmu, Najwyższej Izby Kontroli oraz Komisji Specjalnej do walki z nadużyciami i szkodnictwem gospodarczym".

12. W art. 30 skreśla się wyrazy: ,,I i II kategorii".

13. Art. 36 otrzymuje brzmienie:

,,Art. 36. Pracownik państwowy, który przesłużył przynajmniej rok w służbie państwowej ma prawo do corocznego urlopu dla wypoczynku przez dni 30, jeeżli nie zachodzą ważne przeszkody służbowe.

Do wymiaru urlopu dla wypoczynku władza może wliczyć wszystkie urlopy, udzielone pracownikowi państwowemu w ciągu roku, z wyjątkiem krótkich urlopów dla załatwienia ważnych spraw osobistych, rodzinnych i majątkowych, nie przenoszących jednorazowo trzech dni.

Rada Ministrów w drodze rozporządzenia może w wyjątkowych okolicznościach ograniczyć czas trwania urlopów wypoczynkowych, jednak nie niżej 15 dni".

14. Po art. 38 dodaje się nowy art. 38a w brzmieniu:

,,Art. 38a. Kobieta w stanie ciąży zatrudniona przy pracy uciążliwej powinna być w miarę możności, poczynając od szóstego miesiąca ciąży, przesunięta do pracy dogodniejszej bez zmniejszenia uposażenia.

Kobieta w stanie ciąży ma prawo przerwać pracę na okres 12 tygodni, z których co najmniej dwa powinny przypadać przed, a co najmniej osiem po porodzie, pozostałe zaś dwa tygodnie kobieta może wykorzystać dowolnie, bądź bezpośrednio przed obowiązkową dwutygodniową przerwą przed porodem, bądź bezpośrednio po obowiązkowej ośmiotygodniowej przerwie po porodzie.

W okresie powyższych przerw nie wolno kobiety zatrudniać nawet za jej zgodą.

Zabronione jest zatrudnianie kobiet od czwartego miesiąca ciąży oraz kobiet mających dzieci w wieku do osiemnastu miesięcy, poza przepisowymi godzinami zajęć służbowych (art. 27), w godzinach nocnych (między 20 a 5) oraz poza stałym miejscem pracy.

Okresy stanu ciąży, przewidziane w niniejszym artykule, powinny być stwierdzone świadectwem lekarskim".

15. Art. 52 otrzymuje brzmienie:

,,Art. 52. Jeżeli dobro służby tego wymaga, można przenieść pracownika bez obniżania posiadanej grupy uposażenia w tym samym dziale zarządu państwowego do innej miejscowości i na inne stanowisko lub do innego działu zarządu państwowego, którego pracownicy podlegają niniejszej ustawie.

Przeniesienia pracownika do innego działu zarządu państwowego dokonywa władza naczelna tego działu, do którego pracownik przechodzi, za zgodą władzy naczelnej, której pracownik podlega.

Przeniesienia pracownika w tym samym dziale zarządu państwowego dokonywa władza naczelna bądź władza bezpośrednio podległa władzy naczelnej, której przekazane zostało mianowanie na dane stanowisko służbowe.

Jeżeli na zasadzie art. 17 niniejszej ustawy mianowanie pracowników przekazano kierownikom władz bezpośrednio podlegającym władzy naczelnej, przeniesienie tych pracowników z okręgu terytorialnego kierownika władzy, który ich mianował, do innego okręgu terytorialnego, należy do władzy naczelnej.

Przy przeniesieniach z urzędu lub w drodze konkursu należą się pracownikowi koszty przeniesienia.

Przy przeniesieniach na prośbę pracownika przyznanie kosztów przeniesienia zależeć będzie od decyzji właściwej władzy naczelnej.

Właściwa władza naczelna może ze względu na dobro służby przenieść pracownika do służby, podlegającej innym przepisom, w tym samym dziale zarządu państwowego i na inne stanowisko w grupie uposażenia nie niższej co do wysokości uposażenia od dotychczas posiadanej, jeżeli stosunek służbowy unormowany innymi przepisami ma charakter publiczno-prawny.

Przed powzięciem decyzji z urzędu o przeniesienie pracownika władza wysłucha go i w miarę możności uwzględni jego życzenia.

Do przesiedlenia się należy pracownikowi wyznaczyć odpowiedni termin i zwolnić go na odpowiedni czas od pełnienia służby, uwzględniając przy tym jego warunki osobiste i rodzinne".

16. Po art. 52 dodaje się nowy art. 52a w brzmieniu:

,,Art. 52a. Przeniesienie z urzędu pracowników wymienionych w art. 17a ust. 1 wymaga uprzedniej zgody Prezesa Rady Ministrów".

17. Art. 54 ustęp drugi i trzeci otrzymuje brzmienie:

,,Przeniesienie w stan nieczynny pracowników Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej, Kancelarii Rady Państwa, Kancelarii Sejmu, Najwyższej Izby Kontroli i Komisji Specjalnej do walki z nadużyciami i szkodnictwem gospodarczym nie wymaga zgody Prezesa Rady Ministrów.

Pracowników państwowych, wymienionych w art. 17 ust. 2 i 3, przenosi w stan nieczynny Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek właściwej władzy naczelnej, przedstawiony w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów".

18. Ustęp ostatni art. 57 otrzymuje brzmienie:

,,Przepisy ustępu pierwszego tego artykułu nie dotyczą ministrów, podsekretarzy stanu, dyrektorów departamentów lub osób zajmujących stanowiska równorzędne w ministerstwach, kierowników samodzielnych urzędów i innych instytucji centralnych, wojewodów i wicewojewodów".

19. Art. 73 otrzymuje brzmienie:

,,Art. 73. Za wykroczenie służbowe nakłada się karę porządkową — upomnienie".

20. Art. 80 skreśla się.

21. Tytuł trzeci otrzymuje nagłówek:

,,Współudział związków zawodowych w wykonaniu ustawy".

22. Art. 89 otrzymuje brzmienie:

,,Art. 89. Właściwym związkom zawodowym pracowników państwowych zapewnia się współudział z głosem doradczym w sprawach:

a) ustalania ocen kwalifikacyjnych pracowników,

b) przenoszenia pracownika z urzędu dla dobra służby bez jego zgody na inne stanowisko,

c) zwalniania i przenoszenia w stan nieczynny.

Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia szczegółowy zakres i sposób wykonywania współudziału związków zawodowych w powyższych sprawach".

23. Art. 90—114 skreśla się.

W art. 118 w ustępie pierwszym po wyrazach ,,nauczyciele wszystkich szkół państwowych" dodaje się przecinek i wyrazy: ,,pracownicy podlegli Ministrowi Bezpieczeństwa Publicznego"".

Art. 2. We wszystkich przepisach dotyczących państwowej służby cywilnej wyrazy ,,urzędnik" bądź ,,niższy funkcjonariusz państwowy" zastępuje się wyrazami: ,,pracownik państwowy" w odpowiedniej liczbie i przypadkach.

Art. 3. Przepis art. 11a ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164) w brzmieniu nadanym dekretem niniejszym nie ma zastosowania do tych pracowników państwowych, którzy przed wejściem w życie niniejszego dekretu złożyli egzamin praktyczny lub zostali od niego zwolnieni.

Art. 4. Do czasu utworzenia Najwyższej Izby Kontroli Rada Państwa mianuje Dyrektora i zastępców Dyrektora Biura Kontroli przy Radzie Państwa, a na wniosek Dyrektora — szefów departamentów i delegatur Biura Kontroli.

Pozostałych pracowników Biura Kontroli mianuje Dyrektor Biura Kontroli.

Przepisy art. 29 ust. 3 i art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164) stosuje się do pracowników Biura Kontroli.

Art. 5. Przepisy niniejszego dekretu nie naruszają przepisów:

1) dekretu z dnia 14 maja 1946 r. o tymczasowym unormowaniu stosunku służbowego funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 139 i Nr. 65, poz. 382),

2) dekretu z dnia 22 października 1947 r. o unormowaniu stosunku pracy pracowników publicznych przebywających za granicą (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 387).

Art. 6. Art. 2 dekretu z dnia 21 sierpnia 1944 r. o trybie powołania władz administracji ogólnej I i II instancji (Dz. U. R. P. Nr. 2, poz. 8) traci moc obowiązującą.

Art. 7. Do czasu trwania mocy obowiązującej art. 10 dekretu z dnia 14 maja 1946 r. o tymczasowym unormowaniu stosunku służbowego funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 139) stosuje się przy rozwiązaniu stosunku służbowego z pracownikiem — kobietą następujące zasady:

W całym okresie ciąży, jak i w czasie przerwy w pracy po porodzie nie może być z kobietą rozwiązany stosunek służbowy. Rozwiązanie stosunku służbowego w okresach przewidzianych w ustępie poprzedzającym jest dopuszczalne z ważnych przyczyn lub z winy pracownika-kobiety. Rozwiązanie takie wymaga do swej ważności zgody zarządu głównego właściwego związku zawodowego.

Ważnymi przyczynami w rozumieniu ustępu poprzedzającego są okoliczności, które sprawiają, że zgodnie z wymaganiami dobrej wiary i interesem służby rozwiązanie stosunku służbowego jest uzaasdnione.

Rozwiązanie stosunku służbowego z ważnych przyczyn nie może jednak nastąpić w okresie czterech miesięcy przed porodem, chyba że urząd zatrudniający ulega zupełnej likwidacji.

Art. 8. Do czasu jednolitego unormowania sprawy urlopów pracowniczych, przepis art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164) w brzmieniu nadanym niniejszym dekretem, nie stosuje się do tych pracowników państwowych, którym przysługiwało prawo do urlopu dla wypoczynku w granicach ustalonych przez dotychczasowy art. 105 ustawy o państwowej służbie cywilnej. Pracownikom tym przysługuje prawo do urlopu dla wypoczynku w wymiarze, określonym w dotychczas obowiązującym art. 105 ustawy o państwowej służbie cywilnej.

Art. 9. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Prezesowi Rady Ministrów oraz wszystkim ministrom każdemu w zakresie jego dzia łania.

Upoważnia się Prezesa Rady Ministrów do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej w drodze obwieszczenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych późniejszymi przepisami prawnymi i niniejszym dekretem, przy zastosowaniu ciągłej numeracji artykułów.

Art. 10. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1949 r.

Prezydent Rzeczypospolitej
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów
Józef Cyrankiewicz

Minister Obrony Narodowej
Michał Żymierski
Marszałek Polski

Minister Spraw Zagranicznych
Zygmunt Modzelewski

Minister Administracji Publicznej
Edward Osóbka-Morawski

Minister Ziem Odzyskanych
Władysław Gomułka

Minister Bezpieczeństwa Publicznego
Stanisław Radkiewicz

Minister Skarbu
w z. Wincenty Jastrzębski

Minister Sprawiedliwości
Henryk Świątkowski

Minister Oświaty
Stanisław Skrzeszewski

Minister Przemysłu i Handlu
w z. Eugeniusz Szyr

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych
Jan Dąb-Kocioł

Minister Pracy i Opieki Społecznej
Kazimierz Rusinek

Minister Kultury i Sztuki
Stefan Dybowski

Minister Żeglugi
Adam Rapacki

Minister Leśnictwa
Bolesław Podedworny

Minister Komunikacji
Jan Rabanowski

Minister Poczt i Telegrafów
Wacław Szymanowski

Minister Zdrowia
Tadeusz Michejda

Minister Odbudowy
Michał Kaczorowski

Poz. 104

DEKRET

z dnia 25 października 1948 r.

o zmianie dekretu z dnia 14 maja 1946 r. o tymczasowym unormowaniu stosunku służbowego funkcjonariuszów państwowych

Na podstawie art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 25 czerwca 1948 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 223) — Rada Ministrów postanawia, a Rada Państwa zatwierdza, co następuje:

Art. 1. W art. 10 dekretu z dnia 14 maja 1946 r. o tymczasowym unormowaniu stosunku służbowego funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 139) w brzmieniu ustalonym art. 1 dekretu z dnia 22 października 1947 r. o zmianie dekretu z dnia 14 maja 1946 r. o tymczasowym unormowaniu stosunku służbowego funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 382) słowa: „W okresie do dnia 31 grudnia 1948 r." zastępuje się słowami: „W okresie do dnia 31 grudnia 1950 r."

Art. 2 Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Prezesowi Rady Ministrów i wszystkim ministrom — każdemu w jego zakresie działania.

Art. 3. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia postanowić o wygaśnięciu mocy obowiązującej art. 10 dekretu z dnia 14 maja 1946 r. o tymczasowym unormowaniu stosunku służbowego funkcjonariuszów państwowych przed dniem 31 grudnia 1950 r.

Prezydent Rzeczypospolitej
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów
Józef Cyrankiewicz

Minister Obrony Narodowej
Michał Żymierski
Marszałek Polski

Minister Spraw Zagranicznych
Zygmunt Modzelewski

Minister Administracji Publicznej
Edward Osóbka-Morawski

Minister Ziem Odzyskanych
Władysław Gomułka

Minister Bezpieczeństwa Publicznego
Stanisław Radkiewicz

Minister Skarbu
w z. Wincenty Jastrzębski

Minister Sprawiedliwości
Henryk Świątkowski

Minister Oświaty
Stanisław Skrzeszewski

Minister Przemysłu i Handlu
w z. Eugeniusz Szyr

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych
Jan Dąb-Kocioł
Minister Pracy i Opieki Społecznej
Kazimierz Rusinek
Minister Kultury i Sztuki
Stefan Dybowski
Minister Żeglugi
Adam Rapacki
Minister Leśnictwa
Bolesław Podedworny
Minister Komunikacji
Jan Rabanowski
Minister Poczt i Telegrafów
Wacław Szymanowski
Minister Zdrowia
Tadeusz Michejda
Minister Odbudowy
Michał Kaczorowski

Poz. 105

Ministerstwo Oświaty
Nr. I Pers. 21662/48.

Ubezpieczenie młodzieży szkolnej od następstw nieszczęśliwych wypadków.

Warszawa, dnia 22 września 1948 r.

Nawiązując do okólnika Nr. 50 z dnia 27 sierpnia 1946 r. (I Pers. 13552/46) w sprawie ubezpieczenia młodzieży szkolnej od następstw nieszczęśliwych wypadków, w którym podano do wiadomości Kuratoriów stosowane przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych warunki ubezpieczenia młodzieży szkolnej od następstw nieszczęśliwych wypadków, Ministerstwo Oświaty komunikuje, że warunki te zostały przez P. Z. U. W. zmienione.

W związku z powyższym Ministerstwo Oświaty przesyła w załączeniu do wiadomości obecnie stosowane przez P. Z. U. W. warunki ubezpieczenia młodzieży szkolnej od następstw nieszczęśliwych wypadków i jednocześnie wyjaśnia, że zalecone w okólniku Nr. 50 z dnia 27 sierpnia 1946 r. (I Pers. 1355/46) ubezpieczenie młodzieży szkolnej winno być stosowane corocznie. Byłoby rzeczą wskazaną aby akcją tą objęte były jak najszersze kręgi młodzieży nie tylko ze szkół zawodowych lecz także ze szkół ogólnokształcących zarówno typu licealnego jak i podstawowego oraz z zakładów kształcenia nauczycieli.

Z-ca Dyrektora Departamentu
(—) Z. Pomianowski

Powszechny Zakład
Ubezpieczeń Wzajemnych
Instytucja prawno-publiczna
Nr. . . . .
W odpowiedzi prosimy
powoływać się na ten Nr.

Do
Dyrekcji (Kierownictwa)
oraz do Zarządu Koła Rodzicielskiego
przy wyżej wymienionym Zakładzie
Szkolnym
w. . . . .

Dotyczy ubezpieczenia młodzieży szkolnej od następstw nieszczęśliwych wypadków.

Zajęcia szkolne, zwłaszcza w szkołach zawodowych, przy nauce warsztatowej (styczność z maszynami), w laboratoriach chemicznych i fizycznych, pobyt na koloniach letnich, droga do szkoły i droga powrotna do domu wreszcie życie prywatne ucznia kryją w sobie duże niebezpieczeństwo powstania wypadku.

Także sporty i wszelkiego rodzaju ćwiczenia fizyczne, tak pożyteczne i konieczne dla zdrowia młodzieży, mogą się stać przyczyną nieszczęśliwych wypadków.

Młodzież narażona jest na nieszczęśliwe wypadki w znacznie większym stopniu niż starsi, a to z powodu temperamentu właściwego młodemu wiekowi, oraz z braku ostrożności, a często skutkiem lekkomyślności i brawury.

Dla przyszłości i rozwoju Państwa ma wielkie znaczenie sprawa zorganizowania należytej ochrony młodzieży. Ważnym jest, aby młodzież dochodziła do wieku samodzielności w możliwie najlepszej formie fizycznej, aby mogła dać z siebie maksimum wysiłku dla dobra całego społeczeństwa.

Ponieważ nawet najbardziej troskliwa opieka ze strony władz szkolnych, rodziców lub opiekunów nie zawsze może zapobiec powstawaniu wypadku wśród młodzieży szkolnej, należy pomyśleć o łagodzeniu skutków tych wypadków. Nie wszyscy jednak rodzice czy opiekunowie mają na to dostateczne środki.

W takich wypadkach skuteczną i szybką pomoc może okazać Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych — Instytucja prawno-publiczna, której zadaniem jest niesienie pomocy wzajemnej przez tanie i dostępne dla całej młodzieży szkolnej ubezpieczenie od nieszczęśliwych wypadków.

Warunki ubezpieczenia.

Przy opracowywaniu nowych warunków ubezpieczenia, PZUW rozszerzył zakres swej odpowiedzialności, uwzględniając między innymi dezyderaty Szkół, aby ubezpieczenie zapewniało również zwrot kosztów leczenia uczniów, którzy ulegną nieszczęśliwym wypadkom.

Zasadnicze warunki ubezpieczenia przedstawiają się następująco:

Za wypadek, w myśl ogólnych warunków ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych uważa się każde od woli ubezpieczonego niezależne zdarzenie, działające z zewnątrz na jego ciało w sposób nagły i niespodziewany, w którego bezpośrednim następstwie ubezpieczony doznał uszkodzenia zdrowia, powodującego kalectwo o przemijających skutkach, bądź stałe kalectwo lub śmierć.

Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych odpowiada za wypadki ,określone w ogólnych warunkach ubezpieczeń, które ubezpieczonym uczniom i uczennicom wydarzą się:

a) na terenie szkolnym, t. j. w budynku i na dziedzińcu szkolnym w czasie zajęć szkolnych, ćwiczeń fizycznych, zabaw, uroczystości i zebrań urządzanych z wiedzą zarządu zakładu szkolnego i pod jego nadzorem oraz na terenie pracowni, warsztatów i fabryk, w których młodzież odbywa ćwiczenia praktyczne;

b) poza szkołą, w czasie nabożeństwa szkolnego, podczas wycieczek szkolnych, w czasie uprawiania sportów z włączeniem gry w piłkę nożną, jazdy konnej i jazdy na nartach w terenie do wysokości 2.000 m, podczas zwiedzania wystaw, muzeów, fabryk, kopalń itp. oraz w czasie przebywania na koloniach letnich, półkoloniach i obozach harcerskich;

c) w drodze do szkoły i w drodze powrotnej, bez względu na to, czy i jakich środków lokomocji uczeń używa, z wyłączeniem jednak motocykli.

Na podstawie umowy ubezpieczeniowej PZUW zapewnia zwrot kosztów leczenia do wysokości sumy ubezpieczenia, wynikłych w pierwszym roku po wypadku, a mianowicie: honoraria lekarskie w/g urzędowej taksy lekarskiej lub szpitalnej, dalej koszty lekarstw i innych środków leczniczych, koszty opatrunków, przejazdów do lekarza lub szpitala, koszty utrzymania w szpitalu, koszty roentgenogramów itp.

W razie powstania stałego kalectwa spowodowanego wypadkiem, Zakład wypłaca odszkodowanie w granicach sumy ubezpieczenia, przy czym wysokość odszkodowania zależna jest od stopnia kalectwa. Gdy wypadek spowoduje śmierć ubezpieczonego, Zakład wypłaca rodzicom lub opiekunom zmarłego koszty pogrzebu w wysokości sumy ubezpieczenia.

Opłata roczna za ubezpieczenie do wysokości:

zł. **10.000.**— na koszty leczenia
zł. **100.000.**— na wypadek stałego kalectwa
zł. **20.000.**— na koszty pogrzebu.

wynosi:

a) za ubezpieczenie ucznia szkoły ogólnokształcącej — zł. **20.**—

b) za ubezpieczenie ucznia szkoły zawodowej lub wyższej — zł. **40.**—

c) za ubezpieczenie ucznia szkoły specjalnej (np. szkoły morskiej, lotniczej, samochodowej itp.) — składki ustali PZUW dodatkowo.

Na specjalne życzenie zgłaszającego ubezpieczenie, i za opłatą **dodatkowej składki** w kwocie zł. 50.— od ucznia, ubezpieczenie może być rozciągnięte także na wypadki mogące się wydarzyć w **życiu prywatnym** ucznia, a więc na wypadki mogące zajść w domu, w bursie, w internacie, w czasie podróży i t. p.

W drodze wyjątku PZUW może przyjąć ubezpieczenie na sumy obniżone o 50%, przy czym składka za ubezpieczenie ucznia szkoły ogólnokształcącej obniża się do zł. 10.—, a za ubezpieczenie ucznia szkoły zawodowej lub studenta wyższej uczelni — do zł. 20.—, od osoby.

Członkowie grona nauczycielskiego oraz inny personel szkolny jest objęty ubezpieczeniem bezpłatnie do wysokości sum ustalonych dla młodzieży szkolnej.

Chcąc umożliwić korzystanie z ochrony ubezpieczeniowej nawet zupełnie biednym uczniom, Zakład będzie włączał bezpłatnie do ubezpieczenia 10% ogólnej liczby uczniów zgłoszonych do ubezpieczenia.

Odpowiedzialność PZUW rozpoczyna się o godzinie 12-ej w południe następnego dnia po wysłaniu przez Dyrekcję (Kierownictwo) Zakładu szkolnego odpowiedniego wniosku przesyłką poleconą. W razie wątpliwości co do daty wysłania wniosku, decyduje data stempla pocztowego, w którym list polecony nadano.

Zasadniczo ubezpieczenie jest bezimienne i sporządzanie spisu uczniów jest zbędne. W wypadku jednak, gdyby z jakichkolwiek przyczyn nie wszyscy uczniowie mogli być zgłoszeni do ubezpieczenia, względnie część uczniów reflektowała na ubezpieczenie szkolne, a część — na ubezpieczenie szkolne i w życiu prywatnym należy sporządzić i dołączyć do wniosku imienny wykaz ubezpieczonych z odpowiednim wyjaśnieniem.

Wniosek o ubezpieczenie prosimy przesłać do Oddziału wojewódzkiego P. Z. U. W.
w . . . .
lub do . . . . ,

Powszechny Zakład Ubezpieczeń
Wzajemnych

Kuratorium Okręgu Szkolnego
Krakowskiego
w Krakowie
Nr. Og. 48057/48.

Kraków, dnia 6 listopada 1948 r.

W sprawie ubezpieczenia młodzieży szkolnej od nieszczęśliwych wypadków

Kuratorium podaje do wiadomości i stosowania odpisy pisma Ministerstwa Oświaty, oraz opracowane przez PZUW warunki ubezpieczenia młodzieży szkolnej ,zaznaczając, że okólnik Ministerstwa Nr. 50 z 27/VIII 1946 r. umieszczony jest w Dzienniku Urzędowym Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego Nr. 5 z 1946 r., p.z. 162.

Kurator Okręgu Szkolnego
Dr. St. Białas

Otrzymują:
Inspektoraty Szkolne oraz Dyrekcje Szkół wszelkiego typu w Okręgu.

Poz. 106

Ministerstwo Oświaty
Warszawa

OKÓLNIK Nr. 24

z dnia 7 października 1948 r. (V KD-1666/48)

w sprawie zasad organizowania semestru wstępnego w szkołach średnich ogólnokształcących dla dorosłych.

Ministerstwo przypomina o obowiązku organizowania przez szkoły średnie ogólnokształcące

dla dorosły semestrów wstępnych na podstawie § 7 — statutu państwowej szkoły średniej ogólnokształcącej dla dorosłych (załącznik do rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 21 lutego 1947 r. Nr. V KD. 186/47 — Dz. Urz. Min. Ośw. nr 2, poz. 41) oraz instrukcji o organizacji roku szkolnego 1947/48 w zakresie kształcenia dorosłych w szkołach i na kursach dla dorosłych — p. 4 organizacji szkolnictwa średniego (załącznik do zarządzenia Ministra Oświaty z dnia 13 czerwca 1947 r. r. Nr. V KD- 840/47 Dz. Urz. Min. Ośw. nr. 8, poz. 180).

Semestry wstępne winny być organizowane dla uczniów dorosłych mających po ukończeniu szkoły powszechnej dłuższą przerwę w nauce oraz dla uczniów młodocianych ,nie mających ukończonych 18 lat życia. W tym wypadku jest rzeczą możliwą tworzenie semestru rocznego.

Tworzenie semestrów wstępnych ma na celu właściwe wdrożenie uczniów do nauki w szkole średniej dla dorosłych przez usunięcie braków w ogólnym przygotowaniu naukowym uczniów w zakresie szkoły powszechnej i wskazanie im właściwych metod uczenia się w szkole średniej dla dorosłych. Program semestru wstępnego winien zawierać w zależności od przygotowania naukowego uczniów rekapitulację materiału i sprawdzenie wyników nauczania przewidzianych programem pełnej szkoły powszechnej oraz wprowadzenie do materiału nauczania semestru I szkoły średniej ogólnokształcącej dla dorosłych. Winie on również dokładnie zapoznać uczniów z metodami pracy umysłowej przewidzianymi w szkole średniej dla dorosłych (uczenie się pod kierunkiem, praca z książką, racjonalne czytelnictwo, technika pracy umysłowej) i przygotować ich do samodzielnej pracy na dalszych semestrach.

Dyrektor Departamentu
(—) Dr. T. Pasierbiński

Otrzymują:
Kuratoria Okręgów Szkolnych.

Kuratorium Okręgu Szkolnego
Krakowskiego
w Krakowie

Nr. O. i K. D. — 49859/48.

Kraków, dnia 21 października 1948 r.

Państw. Pryw. Gimnazjum i Liceum
dla Dorosłych im. . . . . . .
w . . . .

Kuratorium podaje do wiadomości i ścisłego stosowania. Należy w m-cu lutym dążyć do organizowania klas wstępnych.

Naczelnik Wydziału
Wł. Rajczykowski

Otrzymują:
Państw. Szkoły Powszechne dla Dorosłych i pryw. szkoły średnie dla dorosłych w OSK.

Ministerstwo Oświaty
Nr. IPB-3113/48.

Warszawa, dnia 8 listopada 1948 r.

Spr. zatwierdzenie umów o najem lokali.

Kuratorium Okręgu Szkolnego
Warszawskiego
w Warszawie

W załatwieniu pisma Kuratorium z dnia 19. II. 1948 r. Nr. O. 3133/48 Ministerstwo Oświaty wyjaśnia, że do zatwierdzenia przez Ministerstwo Oświaty należy nadsyłać tylko umowy o najem lokąli nowych oraz w wypadkach zamierzonej zmiany lokalu na lokal o znacznie wyższym i nie znajdującym pokrycia w przydzielonych kredytach czynszu komornianym od obowiązującego w dotychczas zajmowanym.

Ponadto zatwierdzeniu przez Ministerstwo Oświaty podlegają te umowy, w których poczynione zostały zastrzeżenia, dotyczące materialnej strony umowy, przez Oddziały Prokuratorii Generalnej. Nie należy nadsyłać do zatwierdzenia z reguły umów o przedłużenie najmu lokalu, o ile wysokość czynszu komornianego została zgłoszona do preliminarza budżetowego i znajduje pokrycie w kredytach przydzielonych Kuratorium.

Ministertswo podkreśla, że na podstawie instrukcji Komisarza Oszczędnościowego przesłanych władzom podległym w 1946 i 1947 r. (I. BP-4377/46 i I BP-1215/47) w każdym wypadku zatwierdzenie umowy o najem i dzierżawę nieruchomości przeznaczonych na cele urzędowe wymagane jest ponadto uzgodnienie z kontrolerem budżetowym przy Izbie Skarbowej.

Z-ca Dyrektora Departamentu
(—) Wł. Ozga

Kuratorium Okręgu Szkolnego
Krakowskiego
w Krakowie

Kraków, dnia 18. XI. 1948 r.

— do wiadomości i stosowania.

Naczelnik Wydziału
Mgr. J. Lassowski

Otrzymują:
Wydziały I, II, III, KN, SP, O i K. D., Op. n. Dz. i Oddziały Budżetowo-Finansowy i Red. Dziennika Urzędowego w miejscu.

Poz. 108

Ministerstwo Oświaty
Warszawa

ZARZĄDZENIE
Ministra Oświaty

z dnia 21 października 1948 r. Nr. VI.DK-2035/48

w sprawie utworzenia Centralnego Ośrodka Doskonalenia Kadr Pedagogicznych w Otwocku.

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 304) zarządzam co następuje:

§ 1. Tworzy się Centralny Ośrodek Doskonalenia Kadr Pedagogicznych w Otwocku.

§ 2. Centralny Ośrodek Doskonalenia Kadr Pedagogicznych w Otwocku podlega bezpośrednio Ministrowi Oświaty.

§ 3. Zadaniem Centralnego Ośrodka Doskonalenia Kadr Pedagogicznych w Otwocku jest szkolenie kadr pedagogicznych drogą kursów, konferencji i zjazdów.

§ 4. Dobór uczestników, szczegółowe programy, organizacja i czas trwania kursów, konferencji i zjazdów, odbywających się w ramach Ośrodka ustalone zostaną w oddzielnych zarządzeniach.

§ 5. Centralnym Ośrodkiem Doskonalenia Kadr Pedagogicznych kieruje dyrektor powoływany i zwalniany przez Ministra Oświaty.

§ 6. Wydatki Centralnego Ośrodka Doskonalenia Kadr Pedagogicznych pokrywane będą z budżetu Ministerstwa Oświaty.

§ 7. Niniejsze zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 października 1948 r.

Minister
(—) Dr. Skrzeszewski

Poz. 109

Ministerstwo Oświaty
Warszawa

Okólnik nr 26

z dnia 8 października 1948 r. (V KD-1667/48) **w sprawie zasad przeprowadzenia egzaminów wstępnych i promocyjnych oraz w sprawie opłat egzaminacyjnych w powszechnych i średnich szkołach dla dorosłych.**

I. Ministerstwo przypomina, że na podstawie § 21 statutu państwowej szkoły powszechnej dla dorosłych (zał. do rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 4 czerwca 1947 r. Nr. V KD-596/47 — Dz. Urz. Min. Ośw. nr 8, poz. 162) oraz § 23 statutu państwowej szkoły średniej ogólnokształcącej dla dorosłych (zał. do rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 21 lutego 1947 r. Nr. V KD 186/47 — Dz. Urz. Min. Ośw. Nr. 2, poz. 41) do szkół dla dorosłych, powszechnych i średnich ogólnokształcących, przyjmuje się **bez egzaminu** promocyjnego, którzy przedłożą zaświadczenie o złożeniu egzaminu promocyjnego w innych szkołach ogólnokształcących dla dorosłych państwowych lub prywatnych z uprawnieniami szkół państwowych.

Świadectwa ogólnokształcących szkół młodzieżowych, państwowych lub prywatnych z uprawnieniami szkół państwowych, należy uznać za równoznaczne z zaświadczeniami odpowiednich państwowych szkół dla dorosłych. Celem wyrównania różnicy programów nauczania i w wypadku dłuższej przerwy w nauce można ew. skierować kandydata na semestr niższy. Tłumaczy się to koniecznością powtórzenia przez kandydata materiału nauczania i ponownego wdrożenia się do pracy umysłowej.

Kandydaci, przedkładający świadectwa prywatnych szkół młodzieżowych względnie dla dorosłych bez uprawnień szkół państwowych, winni składać egzamin wstępny ze wszystkich przedmiotów. W tym wypadku Ministerstwo upoważnia kierownictwo i dyrekcje szkół dla dorosłych do warunkowego przyjęcia kndydata, jako hospitanta, który po okresie przygotowawczym, nie dłuższym jednak niż 3 miesiące, obowiązany jest do złożenia egzaminu wstępnego.

Wszelkie egzaminy wstępne, tak w szkołach powszechnych, jak i średnich, winny być przeprowadzone komisyjnie przed Komisją złożoną przynajmniej z trzech osób (kierownik wzgl. dyrektor i 2 egzaminatorów). Egzaminów wstępnych nie należy przeprowadzić w klasie podczas lekcji.

Dorośli samoucy, zgłaszający się do egzaminu z materiału nauczania kolejnego semestru szkoły dla dorosłych, winni składać go również komisyjnie poza normalnymi zajęciami szkoły.

Protokoły z przeprowadzonych egzaminów wstępnych. tak kandydatów, jak i samouków, zawierające szczegółowy wykaz ocen z egzaminu pisemnego i ustnego, podpisana przez wszystkich egzaminatorów i kierownika wzgl. dyrektora szkoły, wraz z pisemnymi pracami egzaminacyjnymi winny być przechowywane w osobnej teczce w aktach szkoły.

II. Ministerstwo przypomina również, że na podstawie § 23 statutu państwowej szkoły powszechnej dla dorosłych i § 25 statutu państwowej szkoły średniej ogólnokształcącej dla dorosłych uczeń może być promowany na semestr następny wzgl. otrzymać świadectwo ukończenia państwowej szkoły powszechnej dla dorosłych tylko i wyłącznie na podstawie egzaminu promocyjnego (sprawdzającego).

Egzaminy promocyjne należy przeprowadzić komisyjnie systemem lekcyjnym w okresie ostatnich dwóch tygodni przed zakończeniem semestru.

Ministerstwo przewiduje zasadniczo tylko egzamin ustny z każdego przedmiotu, przeprowadzony przez nauczyciela danego przedmiotu w obecności kierownika czy dyrektora wzgl. drugiego egzaminatora. W szkołach większych ze względu na trudności techniczne w organizowaniu komisji egzaminacyjnych Ministerstwo w drodze wyjątku zezwala na przeprowadzenie zamiast egzaminów ustnych, egzaminów pisemnych pod nadzorem egzaminatora, odpowiedzialnego służbowo za prawidłowe przeprowadzenie egzaminu. W tym wypadku jednak ocena pracy pisemnej każdego ucznia wystawiona przez egzaminatora musi być potwierdzona przez kierownika wzgl. dyrektora szkoły lub drugiego egzaminatora.

III. Równocześnie Ministerstwo ustala wysokość opłat egzaminacyjnych i wpisowych w szkołach dla dorosłych w sposób następujący:

1. Wpisowe na III—VI semestr szkoły powszechnej i kursu w zakresie szkoły powszechnej od nowowstępującego ucznia — 50 zł.

2. Wpisowe na wszystkie semestry szkoły średniej od nowowstępującego ucznia — 100 zł.

3. Opłata za egzamin wstępny w szkole powszechnej na semestr. III—VI za każdy przedmiot po — 50 zł.

4. Opłata za egzamin wstępny w szkole średniej — na semestr I—VI za każdy przedmiot zdawany pisemnie lub ustnie po — 50 zł.

Od uczniów zapisujących się na semestr. I i II szkoły powszechnej dla dorosłych lub kursu w zakresie szkoły powszechnej — wpisowego nie należy pobierać.

Egzamin wstępny na semestr II szkoły powszechnej — dla dorosłych jest bezpłatny.

Egzaminy promocyjne (sprawdzające) w szkołach powszechnych i średnich dla dorosłych, jako stanowiące istotną część zajęć służbowych nauczycieli, są bezpłatne.

Dyrektor Departamentu
dr T. Pasierbiński

Poz. 110

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Krakowskiego
w Krakowie
Nr. III. 49913/48.

Kraków, dnia 23 października 1948 r.

Sprawa: Współpraca szkół zawodowych Ministerstwa Oświaty ze szkołami Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Po myśli okólnika nr 25 Ministerstwa Oświaty z dnia 7 października 1948 r. (III. SP. 6614/48) Kuratorium zarządza, aby dyrektorzy szkół zawodowych Ministerstwa Oświaty nawiązali kontakt z dyrekcjami szkół Ministerstwa Przemysłu i Handlu, położonych w tej samej lub sąsiedniej miejscowości i nadali temu kontaktowi jakąś konkretną formę (np. przez utworzenie „Komitetów Porozumiewawczych").

Celem tego kontaktu ma być stała współpraca szkół pod względem dydaktycznym i wychowawczym.

Formami tej współpracy mogą być:

a) wzajemne zapraszanie się na lekcje,

b) wzajemne konsultacje przedmiotowe,

c) zebrania dyskusyjne i referaty,

d) rozważanie możliwości wspólnego organizowania i wykorzystania warsztatów, pracowni, bibliotek itd.,

e) współdziałanie w zaopatrywaniu szkół w pomoce naukowe oraz

f) współdziałanie w dziedzinie wychowawczej (wspólne akademie, obchody, wieczory świetlicowe, zawody sportowe, wyścigi pracy itd.).

Zwraca się uwagę, że współpraca niekoniecznie musi obejmować szkoły tego samego typu. Zagadnienia wychowawcze ogólne nie zależą od typu szkoły, a zagadnienia dydaktyczne, rozwiązywane w toku nauczania różnych przedmiotów, mają dużo wspólnego, np. warsztat ślusarski zainteresuje jednakowo metalowca, radiotechnika, a nawet papiernika i to samo można powiedzieć o nauczaniu rysunków.

Ośrodki dydaktyczne przedmiotowe powinny organizować wspólne konferencje dla nauczycieli Ministerstwa Oświaty i Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Wzajemne zapraszanie się na lekcje, konsultacje, zebrania dyskusyjne i konferencje powinno dotyczyć nie tylko przedmiotów zawodowych, ale i ogólnokształcących.

Wydział Szkół Zawodowych kładzie nacisk na wzajemną współpracę szkół zawodowych wszystkich resortów gospodarczych, co pozwoli na osiąganie lepszych wyników w zakresie nauczania i wychowania.

Półroczne pisemne sprawozdania z organizacji i wyników tej współpracy przedłożą dyrektorzy Szkół Zawodowych tut. Wydziałowi Szkół Zawodowych z końcem każdego półrocza szkolnego.

p. o. Kuratora Okręgu Szkolnego
dr St. Białas

Otrzymują:
Wszystkie państw. i niepaństw.
szkoły zawodowe oraz publ. średnie
szkoły zawodowe w Okręgu.

Poz. 111

KOMUNIKATY

I. W obecnym okresie powojennym wiele osób ubiega się o wydanie **duplikatu świadectw szkolnych.**

W związku z tym przypomina się, że sprawę wydawania duplikatów normują przepisy, a mianowicie: Rozporządzenie MWR i OP z dn. 20. X. 36 r. (Dz. UKOS Krak. nr 11/36), rozp. MWR i OP z dn. 12. I. 38 r. (Dz. UKOS Krak. nr 1/38) i okólnik KOS Krak. w sprawie opłat stemplowych od duplikatów (Dz. UKOS Krak. nr 3/46).

Oto w skróceniu niektóre punkty z cytowanych rozporządzeń.

1. Petent winien zaznaczyć w podaniu, w jakich okolicznościach został zagubiony lub zniszczony oryginał świadectwa.

2. Winien załączyć dowody stwierdzające, że bezpośrednio po zagubieniu świadectwa podjął kroki celem jego odzyskania oraz unieważnienia oryginału: dowód zgłoszenia, zagubienia wzgl. skradzenia oryginału na komisariacie MO, dowody stwierdzające zamieszczenie ogłoszenia w prasie, w najpoczytniejszym dzienniku miejscowym, oraz w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Oświaty o zagubieniu z równoczesnym unieważnieniem dokumentu. (Przepis ten nie dotyczy świadectw wydanych przed 1. IX. 1939 r., zagubionych wskutek działań wojennych). Do podania należy również dołączyć znaczek stemplowy za 50 zł.

3. Decyzję w sprawie wystawienia duplikatu wydaje dla szkół powsz. Inspektorat Szkolny, dla

szkół średnich Kuratorium Okr. Szk. Do tych Urzędów należy zatem kierować podania o wydanie duplikatu.

4. Duplikat wystawia się na właściwym blankiecie dla danego świadectwa, wypełniając rubryki, jak w oryginalnym świadectwie. **Na str. 1 blankietu u góry należy wypisać czytelnie czerwonym atramentem i podkreślić wyraz „Duplikat". Przed podpisami pod tekstem świadectwa dodać należy wyrazy „Oryginał podpisali", po czym w odpowiednich miejscach wypisuje się nazwiska osób, których nazwiska figurowały na oryginale świadectwa.**

Przygotowany w ten sposób duplikat podpisuje własnoręcznie kierownik szkoły, umieszcza datę wydania duplikatu i odciska pieczęć urzędową szkoły.

O wydaniu duplikatu należy uczynić odpowiednią adnotację w aktach szkolnych (księga ocen, arkusz ocen).

5. Duplikat może być wydany w zasadzie tylko jeden raz.

II. Zarząd Główny **Polskiego Związku Zachodniego** wydaje **kalendarz terminowy na rok 1949.** Kalendarz ten zawiera aktualne teksty, obejmujące problematykę ziem zachodnich. Czysty zysk ze sprzedaży przeznaczony jest na cele społeczne i kulturalne tych ziem.

III. Instytut Naukowo-Wydawniczy ruchu ludowego „Polska" Poznań, ul. Paderewskiego 6 wydał dwie broszury.

Broszura **dr T. Skalmowskiego „Gruźlica u dzieci"** traktuje w sposób naukowo-popularny o gruźlicy u dzieci, jej objawach, sposobie leczenia oraz jak uchronić dziecko przed zakażeniem się tą chorobą. Broszura ta może służyć jako pomoc nauczycielowi do pogadanek wychowawczych. Broszura **dr H. Tomaszewskiej „Dziecko i wódka"** (cena 130 zł), omawia wpływ alkoholu i jego zgubne skutki na dziecko od chwili poczęcia do 14 roku życia, celem jej jest walka z alkoholizmem wśród dzieci w wieku szkolnym i jako taka może oddać nieocenione usługi rodzicom i wychowawcom.

IV. Nakładem Głównej Księgarni Wojskowej w ramach „Biblioteki Sportowej" ukazała się książka **Edwarda Lubnaua „Koszykówka** — technika i taktyka — praktyczne wskazówki dla instruktorów i nauczycieli".

V. Od stycznia 1948 r. ukazuje się regularnie co tydzień w opracowaniu Instytutu Bibliograficznego Biblioteki Narodowej **Przewodnik bibliograficzny,** urzędowy wykaz druków, wydanych w Rzeczypospolitej Polskiej i poloniców zagranicznych". — Jest to jedyna polska bieżąca bibliografia nowości wydawniczych, obejmująca książki i czasopisma, oparta na egzemplarzu obowiązkowym, nadsyłanym do Biblioteki Narodowej z całego kraju na mocy specjalnej ustawy. Przewodnik bibliograficzny podaje dokładne opisy wydawnictw, wymieniając również i ich nakładców, a także, w miarę możności, skład główny i cenę. Opisy bibliograficzne uporządkowane są według działów wiedzy. Ponadto w najbliższym czasie każda pozycja będzie opatrzona sygnaturą klasyfikacji dziesiętnej, obowiązującej na podstawie zarządzenia Ministra Oświaty z dnia 4 lipca 1947 r. (Dz. Urzędowy Min. Oświaty 1947 r. nr 9, poz. 226) w powiatowych bibliotekach publicznych. Przewodnik bibliograficzny umożliwia wszystkim naukowcom, oświatowcom, bibliotekarzom i księgarzom orientację wśród ostatnich nowości rynku księgarskiego i nabywanie ich do bibliotek. Ułatwia ponadto sporządzanie katalogów, a zwłaszcza działowych, przez naklejenie na kartki gotowych pozycyj, wyciętych z jednostronnego wydania.

Przewodnik bibliograficzny jest niezbędny w pracy każdego bibliotekarza, oświatowca i księgarza.

Prenumerata wynosi rocznie zł 1.600 (wyłącznie za pośrednictwem PKO, konto I-7119). Rabatu księgarskiego nie udziela się. Administracja: Biblioteka Narodowa, Warszawa, ul. Rakowiecka 6.

VI. Pierwsza Anatomiczna Wytwórnia Pomocy Naukowych Związku Uczestników Walki Zbrojnej o Niepodległość i Demokrację w Krakowie, ul. św. Tomasza 26, posiada na składzie:

1) Model rozkładany tułowia ludzkiego zatwierdzony do użytku w szkołach podstawowych i średnich przez Ministerstwo Oświaty Zn. P. N. Bi Nr. 4 — zł 26.000.

2) Model ucha ludzkiego w powiększeniu — zł 9.100.

3) Model oka ludzkiego w powiększeniu — zł 9.100.

4) Model podskórnych części głowy i twarzy — zł 5.720.

5) Model mózgu ludzkiego Nr. 1 (naturalny) — zł 9.100.

6) Model mózgu ludzkiego Nr. 2 (schematyczny) — zł 9.100.

7) Model trzewi tułowia — zł 10.400.

8) Model krtani ludzkiej w powiększeniu — zł 10.400.

Wyżej wymienione ceny obowiązują loco Wytwórnia — natomiast opakowanie, transport i dostawa na koszt zamawiającego. Ceny powyższe obowiązują przy dostawach indywidualnych, natomiast przy dostawie zbiorowej udziela się rabatu.

W opracowaniu znajduje się również model serca ludzkiego w 3-krotnym powiększeniu — rozkładany.

Poz. 112

Ogłoszenia o zagubieniu świadectw szkolnych i legitymacyj

Pazdro Roman unieważnia zgubione świadectwo dojrzałości wydane w 1944 r. przez Tajny Ośrodek Naukowy Nr. 2 w Krakowie, a zweryfikowane przez Kuratorium KOSK w 1945 r.

Jamroz Kazimierz unieważnia świadectwo z IV kl. gimn. Ciesielskiego Państw. Szkoły Przemysłu Drzewnego w Zakopanem Nr. 4 wydane w roku szk. 1947/48.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

Dr. Stefan Białas

Hospitacje w szkole podstawowej

Plan hospitacyjny winien być nakreślony w oparciu o plan wychowawczy i dydaktyczny szkoły i dostosowany do poziomu nauki i dążeń kierownika do podniesienia wiadomości uczniów, względnie postawienia obranego przedmiotu na właściwym poziomie.

I. Planowanie pracy hospitacyjnej

Plan hospitacyjny należy sporządzać we wrześniu na cały rok szkolny. Winien on składać się z dwu części. W pierwszej swej części powinien ujmować te zagadnienia, na które kierownik szkoły postanowił zwracać uwagę w ciągu całorocznej pracy. Zagadnienia te będą polegały na wyrównaniu braków z danego przedmiotu w ubiegłym roku szkolnym (np. zwrócenie uwagi na formy pisania z języka polskiego itp.). Praktyka hospitacyjna i życie szkoły może później nasunąć nowe zagadnienia, które trudno było przewidzieć wcześniej i one winny również znaleźć się dodatkowo w planie hospitacyjnym. W drugiej części planu hospitacyjnego winien kierownik szkoły określić w przybliżeniu ilość hospitacyj, potrzebnych dla zorientowania się, czy dane zagadnienie jest należycie przez nauczycieli realizowane i braki umiejętnie usuwane.

Ilość hospitacyj zależna jest od stopnia trudności zagadnienia, które będzie wymagało dłuższej obserwacji kierownika szkoły, lub dokładniejszych instrukcji, których należy udzielać nauczycielowi.

Również skład grona nauczycielskiego w danej szkole wpływa na liczbę zamierzonych hospitacyj. Zespół nauczycieli może składać się w większości z nauczycieli młodych a często niekwalifikowanych. Ci ostatni będą potrzebowali większej troski i opieki ze strony kierownika szkoły.

W planie pracy dydaktycznej powinien kierownik szkoły uwidocznić pomieszczenie i środki, zmierzające do podniesienia poziomu szkoły, klas czy też poszczególnych przedmiotów. Gruntowna znajomość poziomu wychowawczego i dydaktycznego szkoły, braków jego, które zaobserwował w czasie hospitacyj w ubiegłym roku szkolnym względnie podczas konferencyj Rad Pedagogicznych — to wszystko będzie materiałem do rzeczowego opracowania planu hospitacyjnego kierownika szkoły.

W planie hospitacyjnym znajdują się więc zagadnienia, na które kierownik szkoły w danym roku bacznie zwróci uwagę. Będą to zagadnienia natury wychowawczej i dydaktycznej, te które należałoby podnieść i braki usunąć. Kierownik szkoły nie może jednak stwarzać szablonu planu hospitacyjnego ze szczegółowym obliczeniem godzin przeznaczonych na hospitacje, gdyż obserwacje pewnego zagadnienia mogą wymagać po pewnym czasie dodania godzin hospitacyjnych, względnie ich zmniejszenia.

Najbardziej praktyczny plan hospitacyjny — to rozłożenie godzin hospitacyjnych na okresy roku szkolnego. Normalnym okresem pracy hospitacyjnej jest czas od października do połowy maja. Hospitacje z końcem roku szkolnego mają charakter doraźny w celu przekonania się o organizacji pracy szkolnej. Hospitacje z końcem roku szkolnego mają na celu ustalenie wyników promowania.

Przedmiotem hospitacji może być: praca nauczyciela, uczeń, klasa, stan wychowania, wyniki nauczania, organizacje uczniowskie i t. p. W odniesieniu do pracy nauczyciela należy mieć na uwadze wszystkie momenty, które mogą przyczynić się do sformułowania opinii o jego przydatności zawodowej (znajomość przedmiotu, stosowane metody, stosunek do dzieci, rodziców, postawa wobec zagadnień społeczno-politycznych praca samokształceniowa nad sobą, organizacja życia w szkole i tp.). Wyniki nauczania można zbadać w przekroju pionowym (stan danego przedmiotu w szkole), bądź poziomym (stan przedmiotów w klasie). W razie niedociągnięć i nierówności w osiąganiu wyników zbadać przyczyny.

Analogicznie należy zbadać życie organizacyj uczniowskich (realizowanie celów statutowych, warunki pracy, braki i sposoby ich zapobiegania, kwestie wychowawcze, nastawienie społeczne, rachunkowość).

II. Tok hospitacji

Przed rozpoczęciem hospitacji kierownik szkoły przeprowadza konferencję z zainteresowanym nauczycielem, w czasie której — zależnie od celu konferencji — wysłuchuje jego opinii o stanie wychowawczym klasy, realizacji programu, wynikach nauki, trudnościach w nauczaniu i tp. Konferencje te mogą odbywać się w dniu hospitacji lub w dniu poprzednim. Hospitacja nie powinna naruszać normalnego toku nauki. W miarę możliwości należy unikać metody zaskakiwania nauczyciela. Podczas hospitacji kierownik winien śledzić bacznie tok lekcji, przygotowanie się nauczyciela, stosowane metody, realizacje programu naukowego, obserwować uważnie momenty wychowawcze i istotne, zwrócić uwagę na dziedzinę z zakresu kultury życia codzienne-

go (higiena ciała, odzieży, obuwia, czystość i ład w zeszytach, przyborach szkolnych, wygląd dzieci, zachowanie się, karność i porządek itp.), oraz na stan urządzeń i sali szkolnej.

O ile hospitujący sam zamierza zorientować się w pewnych kwestiach, winien to uczynić w sposób taktowny i rzeczowy.

Po hospitacji kierownik odbywa konferencję z danym nauczycielem, w czasie której winien omówić w sposób jasny, rzeczowy i taktowny własne spostrzeżenia i refleksje w związku z przeprowadzoną lekcją. W razie potrzeby urządzi wspólną konferencję z zainteresowanymi nauczycielami. Z konferencji pohospitacyjnych nie sporządza się protokołu. Hospitacje po większej części, a w szczególności gdy mają charakter instrukcyjny, powinny być zapowiedziane.

III. Stosunek do nauczyciela

Hospitujący nie może czynić w obecności uczniów jakichkolwiek uwag, a w zachowaniu się winien wykazać takt i umiar. Ilość hospitacyj winna być ograniczona, zwłaszcza w stosunku do nauczycieli wyrobionych i sumiennych. W odniesieniu do tych nauczycieli, których metody nauczania, sposób prowadzenia lekcji, ewent. wyniki pracy nie są wystarczające, należy podjąć pracę instrukcyjną. Hospitacja powinna być zawsze procesem instruktywnego działania kierownika szkoły, a tylko w rzadkich i uzasadnionych wypadkach jest ona czynnikiem kontrolnym. W tym wypadku chodzi o nauczyciela stale zaniedbującego się w swych obowiązkach.

IV. Czynności pohospitacyjne

Kierownik winien odnotować odbycie hospitacji w dzienniku lekcyjnym, zapisać spostrzeżenia w księdze hospitacyjnej (data, przedmiot, temat, treść lekcji, względnie cel hospitacji, uwagi i ewent. zarządzenia). Zapiski należy wykorzystać na posiedzeniach Rady Pedagogicznej bez wymienienia nazwisk. Na podstawie zapisków kierownik dokonuje wpisania spostrzeżeń do arkusza spostrzeżeń.

Arkusz spostrzeżeń obejmuje spostrzeżenia o pracy nauczyciela za jeden okres kwalifikacyjny. Nauczyciel ma prawo wglądu do arkusza spostrzeżeń, a fakt ten winien potwierdzić swoim podpisem. Spostrzeżenia, odnoszące się do jakości i skuteczności pracy nauczyciela, przy uwzględnieniu warunków tej pracy, wpisują osoby powołane do sprawowania nadzoru służbowego nad nauczycielem. Arkusz spostrzeżeń przechowywany jest w ciągu okresu kwalifikacyjnego przez osobę, powołaną do sprawowania nadzoru bezpośredniego, a po ustaleniu oceny stanowi załącznik do karty kwalifikacyjnej. Spostrzeżenia wpisane przez kierownika szkoły do arkusza spostrzeżeń winny dawać obraz pracy szkolnej nauczyciela. W spostrzeżeniu nie powinien kierownik opisywać drobiazgowo przebiegu lekcji. W spostrzeżeniu winny znaleźć się te punkty, które mają dać obraz lekcji danego przedmiotu, a mianowicie: temat lekcji, przedmiot, cel lekcji, metoda jaką się w czasie posługiwał, aktywność, samodzielność uczniów w czasie pracy, czy program nauczania jest realizowany itp. W okresie 2-letnim powinien kierownik szkoły kilkanaście razy hospitować nauczyciela i wpisać do arkusza spostrzeżeń każdorazowo swe spostrzeżenia pohospitacyjne. Winny one zawierać dostateczny materiał do sformułowania opinii i ustalenia oceny o pracy nauczyciela.

Arkusz spostrzeżeń — przykłady:

Ob . . . . naucz. publ. szkoły powszechnej w . . . .

1. Spostrzeżenie:

Data: 13. X. 1947 r. Kl. III (zapis 20 obecn. 18) kl. IV (zapis. 18 obec. 14).

J. polski: Organizacja pracy w komplecie słabo przemyślana, ponieważ nauczyciel opracowując z kl. IV czytankę pt. „Nasi przyjaciele" nie dał właściwie kl. III żadnego konkretnego tematu przeznaczonego na naukę cichą. Czytanie i wypowiadanie się uczniów kl. IV na poziomie dobrym. Rozkłady materiału nauczyciela przepracowane poprawnie, dziennik lekcyjny wypełniony bez zarzutu.

Podpis kierownika szkoły.

2. Spostrzeżenie:

Data: 2. XII. 1947 r. Wygłosił na konferencji rejonowej referat pt. „Nowe kierunki w nauczaniu historii". Dyskusja ożywiona, praktyczne korzyści dla nauczycieli duże. Podpis kierownika szkoły.

3. Spostrzeżenie:

Data: 14. I. 1948 r. Klasa V (zapis. 40, obecn. 35) arytmetyka. Książka kasowa. Lekcja pod względem metodycznym poprawna. Materiał bieżący przyswojony. Klasa posiada jednak braki w znajomości pisemnego mnożenia i dzielenia z winy nauczyciela, który w roku ubiegłym za mało pracował nad wyrobieniem biegłości w tych działaniach. Podpis kierownika szkoły.

4. Spostrzeżenie:

28. V. 1948 r. Klasa III (zapis. 20, obecn. 18) + kl. IV (zapis. 18, obecn. 16). Badałem wyniki. Czytanie, wiadomości gramatyczne, wypowiadanie się, arytmetyka, geografia i przyroda w obu klasach na poziomie dostatecznym. Nad podciągnięciem ortografii nauczyciel pracuje planowo. Mało dbały o czystość i estetykę izby lekcyjnej. Zorganizował spółdzielnię uczniowską, która pod jego opieką rozwija się dość dobrze. Podpis kierownika szkoły.

Opinia

o pracy Ob. . . . .
nauczyciela publ. szkoły powstaw. w . . .
za lata 1947—1948.

Nauczyciel o dość dużej inteligencji i kulturze umysłowej. Pracuje nad pogłębieniem swojego

wykształcenia zawodowego. Pozytywnie ustosunkowany do nowych kierunków i programów nauczania, pragnie je realizować na terenie szkoły. Ciągle zaabsorbowany bieżącymi zagadnieniami. Za mało poświęca czasu na przygotowanie się do lekcyj w kompletach, stąd wyniki w całokształcie pracy dydaktycznej osiąga tylko dostateczne. Wykazuje mało energii, koniecznej do opanowania klasy. Dba należycie o aktywność organizacyj uczniowskich. Z rodzicami utrzymuje żywy kontakt, na czym zyskuje dobro szkoły. Warunki materialne dość ciężkie. Żonaty, dwoje nieletnich dzieci.

Wniosek: ocena dostateczna.

Arkusz spostrzeżeń stanowi materiał do sformułowania opinii i ustalenia oceny kwalifikacyjnej.

O filmie szkolnym

W miesiącu listopadzie urządził Instytut Filmowy w Krakowie (ul. Garncarska 1) pokaz filmów oświatowych dla nauczycielstwa krakowskiego i pracowników administracji szkolnej. Wyświetlono pięć filmów krótkometrażowych, szerokotaśmowych, z tego trzy oparte na materiałach zagranicznych: „Michał Anioł", „Renesans", „Zorza polarna" oraz dwa opracowane w Polsce: „Ciernik" i „Łopuszna, ziemia nieznana". Były to filmy bezwzględnie dobre, można się sprzeczać jednak o ich „użyteczność" szkolną. Jeśli spojrzymy na nie pod tym kątem widzenia, to na specjalną uwagę zasłuży polski film z zakresu zoologii „Ciernik", a przede wszystkim film radziecki „Zorza polarna" wyprodukowany w 1946 roku w Leningradzie, mogący stanowić świetną dopowiedź do lekcji fizyki.

Pokaz ten jak i szereg obrazów, które przesunęły się przez taśmy filmowe w naszych szkołach, uświadomił po raz wielokrotny wagę filmu oświatowego, a filmu szkolnego w szczególności.

W latach ubiegłych film nie spełniał należycie swej roli społecznej. Dziś więc ma prawie pionierskie zadanie w tworzeniu filmów pouczających i wychowujących młodzież, które muszą mieć wysoką wartość dydaktyczną a przejrzyście pod względem metodycznym i technicznym skonstruowaną budowę.

Wydział filmów oświatowych zorganizował najpierw ośrodki produkcji, a więc: Wytwórnię filmów biologicznych w Żyrardowie, Pracownię Filmów Oświatowych przy Uniwersytecie Łódzkim, Ośrodek Filmów Oświatowych w Krakowie dla geografii, krajoznawstwa, etnografii i przyrodoznawstwa, Ośrodek Filmów Oświatowych i Szkolnych w Gliwicach dla produkcji filmów przemysłowych i szkolnych (zwłaszcza dla obsługi szkół zawodowych) oraz Ośrodek Filmów Oświatowych Morskich w Sopocie.

W okresie 1946—1947 Wydział Filmów Oświatowych wyprodukował 30 nowych filmów oraz 27 filmów szkolnych i oświatowych opracowanych bądź z krajowych bądź z zagranicznych materiałów.

Każdy film jest w dwóch wersjach: niemej i dźwiękowej.

Nadto opracowano 280 tekstów objaśniających i 190 filmów do scenariuszy do przeźroczy (diafilmów).

Zorganizowanie akcji w terenie nastręczyło wiele trudności. Trzeba było zaopatrzyć szkoły w wąskotaśmowe aparaty projekcyjne i diaskopy (aparaty do przeźroczy), stworzyć filmotekę (bibliotekę filmów) i zorganizować sieć oddziałów w województwach i powiatach dla rozprowadzenia filmów po szkołach.

Z miast przeniosło się wyświetlanie do miasteczek i wsi, w powiatach powstały Referaty Powiatowe dla obsługi szkół.

I powoli akcja zaczęła ogarniać coraz więcej szkół wszystkich typów i stopni, obejmując pod koniec 1947 r. w województwie krakowskim 13 powiatów — 36 miast — 487 wsi.

W roku szkolnym 1947/48 dokonano 10.062 lekcji filmowych, obsłużono miesięcznie około 400 szkół — przeciętnie 65.000 młodzieży.

Wydział Filmów Oświatowych Oddział Kraków dysponuje obecnie 38 aparatami filmowymi i 1150 kopiami filmów o 300 tematach.

Filmy są wyświetlane raz w miesiącu jako godzina lekcyjna dla każdej klasy oddzielnie, przy czym filmy o charakterze ogólnokształcącym i wychowawczym winny być raczej wyświetlane poza lekcjami.

Filmy wyświetlane w danym miesiącu muszą być oczywiście (via Referent Powiatowy) uzgodnione z miesięcznym rozkładem materiału naukowego i mogą stanowić wprowadzenie, trzon lub też ilustrację wykładu.

Lekcja może mieć następujący przebieg:

1. nawiązanie słowne przez nauczyciela (5 minut),

2. wyświetlanie filmu z ew. objaśnieniami nauczyciela (15 minut),

3. opracowanie zaobserwowanego materiału (20 minut),

4. zebranie materiału: film i objaśnienia (5 minut).

Pomoc dla nauczyciela stanowią „Teksty objaśniające do filmów szkolnych" sprzedawane w cenie kosztów własnych 788 zł w pięciu ratach, a wydane przez Instytut Filmowy.

Opłata za wypożyczony film, aparat i demonstratora wynosi od ucznia 10 zł miesięcznie, przyczem 10% z ogólnej liczby uczniów danej szkoły korzysta bezpłatnie z filmu. Dą-

żeniem Instytutu Filmowego jest pobieranie tych opłat w abonamencie półrocznym.

Instytut Filmowy pragnie w 1948/49 objąć akcją wszystkie zelektryfikowane szkoły i świetlice. Zadanie to doznaje pewnych trudności technicznych i organizacyjnych. Ażeby je lepiej wykonać Instytut Filmowy pragnie nawiązać bliższy kontakt z nauczycielem i uczniem (ankiety).

W tym celu przystąpiono do wydawania Biuletynu Informacyjnego (wyd. Wydział Filmów Ośw. Inst. Film. Łódź, ul. Kilińskiego 210), na łamach którego może się toczyć dyskusja o właściwych metodach stosowania filmu w szkole.

Istnieje wiele zagadnień, pytań, rad, które powinny połączyć działanie Instytutu Filmowego z pracą szkoły.

Na konieczność tej współpracy zwrócił uwagę prezes Grodzkiego Zarządu ZNP. ob. Chojak w swoim krótkim przemówieniu na ostatnim pokazie filmów.

Doświadczenie fachowe filmowca, względy techniczne i artystyczne, na które zwraca on uwagę powinno się spotkać z doświadczeniem pedagoga, którego znów interesuje treść, tempo filmu (powiązanie z wykładem), rodzaj filmu (niemy — czy też mówiony z tzw. spikerką), objętość materiału dydaktycznego itp.

Co więcej, świat pedagogiczny może dać świetne wzory scenariuszy. Otrzyma za nie odpowiednie honoraria.

W ten sposób sprawa filmów szkolnych i ich przydatności zostanie rozwiązana. Film stanie się prawdziwą pomocą szkolną, będzie nie tylko piękny, ciekawy, ale przede wszystkim pouczający.

Irena Lewingerówna

KRONIKA

Kurator Okr. Szk. Krak. dr. Stefan Białas przeprowadził z nacz. Bartą inspekcję klasztornych internatów krakowskich SS. Prezentek, Felicjanek, Szarytek, Nazaretanek, Zakładu Wychow. Ks. Siemaszki i świetlicy Caritas przy ul. Kościuszki.

Wspólnie z nacz. dr. Dankiem zlustrował szkoły w Wieliczce, Buczku, Radłowie, Białej, Żywcu, Sierszy i Jaworznie. W październiku z wiz. Tomaszkiewiczem zlustrował dwie szkoły podst. w Nowym Targu i dwie szkoły w Jabłonce z językami nauczania polskim i słowackim.

W dniu 23. X. ob. Kurator wziął udział w uroczystym otwarciu szkoły świeckiej R. T. P. D. w Krakowie, w czasie którego wygłosił przemówienie.

Z zakresu szkół podstawowych

W i z y t a c j e

Nacz. Mgr. Tumidajski w przeciągu września i października przeprowadził wizytacje w Krawie-mieście i Białej.

Wiz. Mgr. Sidorowicz zwizytował powiaty: Nowy Sącz, Chrzanów, Kraków-miasto, Wadowice. W październiku wziął udział w konferencji powiatowej Z. N. P. w Myślenicach, na której omówił zagadnienia złączone z obecną reformą szkolną i polityką oświatową.

Wiz. Tomaszkiewicz przeprowadził wizytacje powiatów: Nowy Targ (dwukrotnie), Olkusz, Bochnia i Kraków-miasto.

W dniach 21, 22. IX był w Katowicach i Białej, gdzie zapoznał się z organizacją Funduszu Odbudowy Szkół. 6. X. uczestniczył w konferencji w Ministerstwie Oświaty w sprawie organizacji nowych szkół w powiecie nowotarskim.

Wiz. Switniewski wizytował powiaty: Limanowa, Myślenice, Bochnia, Miechów.

Przedmiotem wszystkich wizytacyj była sprawa gospodarki etatami nauczycielskimi oraz ogólnych potrzeb szkolnictwa podstawowego.

Ob. Dipplowa, Okr. Wizyt. Wychowania Przedszkolnego przeprowadziła w ciągu wrze- i października wizytacje w powiatach: Chrzanów, Myślenice, Tarnów, Nowy Targ i Kraków-miasto. Wizytacje miały na celu unormowanie spraw personalnych i lokalowych przedszkoli oraz organizację pracy powiat. instruktorek wychow. przedszkolnego. Nadto uczestniczyła w powiatowej Konferencji wychowawczyń przedszkoli w Nowym Targu.

Wiz. Starzecki, któremu powierzony jest całokształt opieki i nadzoru pedagogicznego nad szkolnictwem specjalnym w Okręgu wizytował szkołę w Krakowie, oraz szkoły przy sanatoriach w Rabce i w Rabsztynie.

W szkołach specjalnych w Krakowie dla głuchoniemych i dla umysłowo upośledzonych zorganizowano w klasach od V wzwyż **przysposobienie zawodowe** i w związku z tym zaangażowano 2 instruktorów. Uruchomiono **Zakład dla dzieci niewidomych** w Krakowie przy ul. Józefińskiej 10/12.

Konferencje

Konferencja kierowników szkół podstawowych w Miechowie skupiła 80 kierowników z powiatu miechowskiego. Obok zagadnień ideologiczno-światopoglądowych były omawiane sprawy organizacyjno-pedagogiczne. Z ramienia Kuratorium Okr. Szk. Krak. wziął udział w konferencji nacz. Mgr. Tumidajski, który omówił główne wytyczne polskiej polityki oświatowej, przedstawił obecny stan szkolnictwa i jego zamierzenia na przyszłość. Udział w konferencji wzięli również w charakterze prelegentów wszyscy pracownicy pedagogiczni

Inspektoratu z Inspektorem Graneckim oraz Starosta Powiatowy.

Trzydniowa Konferencja Kierowników szkół podstawowych z powiatu krakowskiego jaka odbyła się w Krakowie skoncentrowała najważniejsze problemy i zagadnienia dotyczące szkolnictwa podstawowego. Referaty w sposób instruujący ukazały jak powinna wyglądać praca kierowników w dziedzinie organizacyjno-gospodarczej, pedagogiczno-wychowawczej i jaki powinien być stosunek nauczycieli do współczesnych zagadnień.

Nacz. Mgr. Tumidajski przedstawił główne wytyczne polityki oświatowej. Rzucane hasła: demokratyzacji i upowszechnienia oświaty, walki z analfabetyzmem, pracy oświatowej wśród dorosłych, polepszenia stanu bibliotek publicznych, radiofonizacji szkół i wsi zostają realizowane w coraz większej mierze. Również realizacja i egzekutywa obowiązku szkolnego i przeprowadzanie reformy szkolnictwa postępuje naprzód.

Z zakresu szkół średnich ogólnokształcących

Lustracje i wizytacje

Naczelnik Wydziału dr Danek przeprowadził 1. IX kontrolę uroczystości rozpoczęcia roku szkolnego w VII i IX Państw. Liceum i Gimnazjum w Krakowie. Nadto w miesiącu wrześniu dokonał lustracji wraz z ob. Kuratorem następujących szkół: w Wieliczce, Radłowie, Białej, Żywcu, Sierszy, Jaworznie. W październiku przeprowadził wizytację VI Państw. Liceum i Gimnazjum w Krakowie.

Wiz. dr Chrzanowska skontrolowała uroczystości otwarcia nowego roku szkolnego w I i X Państw. Gimnazjum i Liceum w Krakowie. We wrześniu przeprowadziła inspekcje w Państ. Gimnazjum i Liceum w Krakowie nr VI i VII, w Nowym Targu, Myślenicach, Tarnowie, Dąbrowie Tarn. i Radłowie; inspekcje w Pryw. Lic. i Gimn. w Tuchowie, Jordanowie, Rabce, Limanowej, Mszanie Dolnej, Krościenku, Poroninie, Tarnowie oraz inspekcję 2 szkół jedenastoletnich w Nowym Sączu.

W październiku przeprowadziła wizytacje Pryw. Liceum i Gimnazjum SS. Prezentek w Krakowie i Gimnazjum im. St. Żeromskiego w Krościenku n/D.

Wiz. Szediwy zlustrował w przeciągu września Państw. Lic. i Gimn. w Chrzanowie, Krakowie nr III, V, Bochni, Brzesku, Krynicy, Tarnowie a Pryw. Lic. i Gimn. w Tarnowie, Kalwarii, Muszynie, Grybowie, Ciężkowicach, Słomnikach.

W październiku dokonał wizytacji Pryw. Lic. i Gimn. w Książu Wielkim, Kalwarii Zebrzyd., Gdowie, Dobczycach i Muszynie.

Wiz. Wolański przeprowadził lustrację Państw. Lic. i Gimn. w Wadowicach w Krakowie nr X, XI i Pryw. Lic. i Gimn. w Krakowie im. Münnichowej, SS. Urszulanek, OO. Pijarów. W październiku zwizytował Pryw. Liceum i Gimnazjum w Krakowie im. Münnichowej, SS. Urszulanek, oraz w Suchej Pryw. Liceum Klimatyczne R. T. P. D.

Wiz. Żytyński dokonał lustracji w przeciągu września Państw. Lic. i Gimn. w Krakowie nr IV i VIII i Pryw. Liceum i Gimnazjum im. św. Rodziny.

W październiku zlustrował Państw. Liceum i Gimn. w Białej, Krakowie nr VI, Kętach, Oświęcimiu, Miechowie, Olkuszu, Pryw. Lic. i Gimn. w Krakowie Ks. Misjonarzy, w Oświęcimiu męsk. Tow. Salezjańskiego, w Charsznicy. Przeprowadził nadto wizytacje w Pryw. Gimn. w Wolbromiu, Charsznicy, w Krakowie im. św. Rodziny i ks. Misjonarzy.

Konferencje

W dniu 7 października odbyła się w obecności przedstawiciela Ministerstwa Oświaty Nacz. Woźnickiego **konferencja kierowników Okręgowych Ośrodków Dydaktyczno-Naukowych w Krakowie.** Konferencji przewodniczył nacz. dr Danek. Oprócz kierowników Ośrodków wzięli w niej udział przedstawiciele wszystkich Wydziałów Pedagogicznych Kuratorium O.S.K.

Celem zebrania było omówienie przez wiz. dr Chrzanowską nowego rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 9 września br., w związku z którym dotychczasowe Ogniska Metodyczne zostały zreorganizowane na okręgowe Ośrodki Dyd.-Naukowe. Ośrodki te będą pracowały dla nauczycieli szkół wszystkich typów w Okręgu, a celem ich jest m. in. podniesienie poziomu naukowego i dydaktycznego szkół, zorganizowanie dokształcania i samokształcenia nauczycieli, wymiana i upowszechnienie doświadczeń i prób w pracy szkolnej.

10. X. odbył się **zjazd** sprawozdawczo-informacyjny **dyrektorów państwowych szkół średnich ogólnokształcących.** Na zjeździe tym przemówił do dyrektorów **Kurator dr St. Białas** zwracając uwagę na momenty społeczne i wychowawcze pracy nauczycieli. Plan wychowawczy i dydaktyczny musi iść w kierunku uspołecznienia młodzieży, wychowania jej w karności indywidualnej i zespołowej przy równoczesnym zwróceniu uwagi na pochodzenie socjalne młodzieży, jej warunki domowe, jej ewentualne przeciążenie pracą domową. Konieczne jest otoczenie ściślejszą opieką organizacji młodzieżowych, burs, świetlic, bibliotek, rozbudzenie zainteresowania uczniów lekturą zwłaszcza współczesną. Niedocenienie higieny, wychowania fizycznego powoduje utratę zdrowia młodzieży.

Na te sprawy winien zwrócić uwagę dyrektor szkoły, opiekun klasy, nauczyciel, aby szkoła jako instytucja społeczna była naprawdę nią w pełnym tego słowa znaczeniu.

W dalszym toku konferencji **nacz. dr Danek** omówił najważniejsze zagadnienia dotyczące organizacji szkół jedenastoletnich.

Wiz. dr Chrzanowska przedstawiła sprawy programowe i nową organizację Ośrodków Dydaktyczno-Naukowych.

Wiz. Żytyński wykazał, że ilość internatów i burs jest ciągle niewystarczająca. Sprawa ta w dużej mierze zależy od inicjatywy dyrektora czy nauczycieli zakładu. Internaty w pierwszym rzędzie są przeznaczone dla młodzieży korzystającej ze stypendiów. O przyjęciu decyduje dyrektor szkoły.

Powyższe referaty wywołały wśród zebranych żywą duskusję, w której uwydatniły się najbardziej żywotne sprawy szkolnictwa średniego, zwłaszcza kwestie Służby Polsce omówione szeroko przez **nacz. Rzewuskiego.**

25. X. w sali X Państw. Liceum i Gimn. im. Król. Wandy w Krakowie odbyła się **konferencja rejonowa uczących Nauki o Polsce i świecie współczesnym.** Oprócz referatów zasadniczych jak: „Zasadnicze pojęcia ekonomii politycznej" — dr Górnik, „O sposobach uczenia Nauki o Polsce i świecie współczesnym" — prof. Dunikowski, odbyły się lekcje przykładowe w trzech gimnazjach krakowskich.

26. X. została zwołana przez Historyczny Ośrodek Dyd.-Nauk. **konferencja rejonowa nauczycieli historii** do Państw. Liceum i Gimnazjum III im. Sobieskiego. Na konferencji tej kierownik Ośrodka prof. Dunikowski omówił organizację pracy w b. roku szk.

Sprawozdania z VII Zjazdu Historyków Polskich we Wrocławiu, z konferencji kierowników Ośrodków i nauczycieli historii we Wrocławiu oraz z odczytu uczonych rosyjskich p. t. „Najważniejsze problemy historii Rosji" — rzuciły nowe światło na sposób opracowywania zagadnień historycznych.

27. X. odbyło się **zebranie informacyjne Ośrodka Dydak.-Naukowego j. niemieckiego** w I Państw. Liceum i Gimn. im. Br. Nowodworskiego.

Omówiono sprawy organizacyjne i programowe na rok 1948/49.

Z zakresu Oświaty i Kultury Dorosłych

O r g a n i z a c j a r o k u s z k o l n e g o.

Początek roku szkolnego poświęcony był przede wszystkim zaplanowaniu prac na rok 1948/49 w poszczególnych działach: systematycznego kształcenia, czytelnictwa i samokształcenia oraz artystycznych form pracy.

Plany pracy uzgodnione i omówione na konferencji Wydziału O. i K. D. w m-cu wrześniu b. r. zostały następnie podane na trzydniowej konferencji podinspektorów O. i K. D. całego Okręgu Szkolnego. Ustalono wytyczne i przedyskutowano trudności pracy oświatowej wśród dorosłych. W miesiącu wrześniu i październiku zorganizowano wojewódzką i powiatowe Rady Społeczne do Walki z Analfabetyzmem.

Konferencje

Dnia 12. X. odbyła się **Okręgowa Konferencja Podinspektorów dla Spraw Oświaty i Kultury Dorosłych.** Otwarcia Konferencji dokonał Kurator O. S. K. dr St. Białas. Nacz Rajczykowski, oraz poszczególni wizytatorzy zapoznali zebranych z planem pracy Wydziału na rok 1948/49 z zakresu czytelnictwa i samokształcenia, świetlic i domów społecznych, Uniwersytetów Powszechnych, Ludowych i Niedzielnych. Specjalny nacisk położono na zreferowanie stanu akcji zwalczania analfabetyzmu.

Dnia 13. X. b. r. odbyła się **konferencja Ośrodka Dydaktyczno-Naukowego** dla nauczycieli zatrudnionych w szkolnictwie dla dorosłych m. Krakowa.

Na przestrzeni miesiąca października odbywały się powiatowe Konferencje we wszystkich Inspektoratach Szkolnych dla uczących na kursach dla analfabetów. W konferencjach brali udział wizytatorzy O. i K. D.

Dnia 16. X. br. odbyła się powiatowa Konferencja dla nauczycieli urządzona przez Z. N. P. w Myślenicach. Na konferencji tej z ramienia wydziału O. i K. D. ob. wiz. mgr. T. Kucharska wygłosiła referaty: „Walka z analfabetyzmem" i „Upowszechnienie czytelnictwa i samokształcenia".

Od 18—21 października br. odbyła się w Ministerstwie Oświaty Konferencja dla wizytatorów artystycznych form pracy, w której wzięła udział ob. wiz. M. Gągolowa.

Od 28—31 października br. odbyła się w Ministerstwie Oświaty konferencja dla wizytatorów prowadzących dział czytelnictwa i samokształcenia, w której wzięła udział ob. wiz. mgr. T. Kucharska.

Wizytacje

Ob. Naczelnik W. Rajczykowski wespół z ob. **wiz. mgr. M. Witkiem** dokonali wizytacji: Państw. Szkoły Powszechnej dla Dorosłych wTarnowie i Państw. Gimn. i Liceum dla Dorosłych ,oraz Szkoły Pracy Społecznej w Nowym Sączu. **Ob. wiz. T. Zygmunt** dokonał w miesiącu wrześniu i październiku inspekcji szkół powszechnych dla dorosłych w Krakowie: Szkoły Nr. 1 i Nr. 2. szkoły Pracy Społecznej i Inspektoratu Szkolnego Miejskiego. w Nowym Targu, Inspektorat Szkolny Powiatowy i Państwową szkołę powsz. w Zakopanem.

Ob. wiz. M. Gągolowa dokonała inspekcji pow. Dąbrowa Tarnowska i wzięła udział w wystawie sztuki ludowej w Podlipiu w tymże powiecie urządzonej przez T. U. L.

Ob. wizytator mgr. T. Kucharska delegowana była do Kuratorium Okr. Śląskiego na Kurs dla kierowników czytelnictwa i samokształcenia w Nierodzimiu w czasie od 18—24 października, gdzie przeprowadziła wykłady z zakresu swej specjalności.

Z zakresu bibliotek

W związku z uzupełnieniem ogólnokrajowej sieci bibliotek powszechnych pełną siecią bibliotek gminnych wysunęła się na pierwszy plan sprawa przeszkolenia kierowników bibliotekarzy gminnych.

W miesiącu październiku Kuratorium zorganizowało trzy sześciodniowe kursy bibliotekarskie dla kierowników bibliotek gminnych z terenu województwa krakowskiego. Akcją szkoleniową zostało objętych 136 osób. Słuchacze otrzymali gruntowne wiadomości (elementarne) z zakresu inwentaryzacji, katalogowania oraz sposobów udostępnienia księgozbioru, nadto zasadnicze wiadomości o czytelnictwie. Zapoznali się szczegółowo z klasyfikacją dziesiętną księgozbioru. Słuchacze zostali wciągnięci w atmosferę rzetelnej pracy w bibliotece. Zwrócono uwagę na pracę samokształceniową tak w zakresie dokształcania się ogólnego, jak i zawodowo-bibliotekarskiego. Wykłady poparte były ćwiczeniami na terenie wzorowo urządzonej bibl. gminnej zorganizowanymi. Słuchacze zwiedzili Bibljotekę Jagiellońską, Bibliotekę Powiatową w Krakowie, bibliotekę Liceum Bibl.-Księgarskiego, oraz bibliotekę szkoły powsz. im. Dąbrówki.

W ciągu trwania kursów urządzono wystawę obrazującą drogę książki w bibliotece. Do dyspozycji słuchaczy była biblioteka podręczna zaopatrzona w dzieła z zakresu bibliotekarstwa i czytelnictwa. Słuchacze sami prowadzili codziennie wypożyczalnię książek zgodnie z obowiązującymi w bibliotekach zasadami.

Z zakresu higieny

Dnia 30 września odbyła się w Krakowie konferencja lekarzy szkolnych pod przewodnictwem wizytatora higieny dr Sokołowskiej w sprawie usprawnienia opieki higieniczno-lekarskiej nad młodzieżą szkolną. W wyniku konferencji uchwalono zapewnić młodzieży nie tylko opiekę profilaktyczną lecz także możność leczenia u specjalistów i w tym celu maksymalnie korzystać z istniejącej sieci międzyszkolnych poradni wszelkich specjalności, zwłaszcza dentystycznych, które w liczbie 12 zostały w ostatnich 3 latach zorganizowane przez Kuratorium i kompletnie urządzone w różnych dzielnicach Krakowa w budynkach szkolnych.

W b. r. szk. czołowym zadaniem lekarzy będzie nadal walka z gruźlicą na terenie szkół. Młodzież będzie masowo badana radiologicznie, odpowiednio selekcjonowana, chorzy skierowywani do leczenia, a słabi i zagrożeni będą mieli możność korzystania w ciągu roku z domów turnusowych, prowadzonych przez Kuratoryjny Wydział Opieki nad Dzieckiem. Nadto w b. r. szk. lekarze szkolni zajmą się intensywnie sprawą zwalczania alkoholizmu wśród młodzieży szkolnej.

Z zakresu organizacji młodzieżowych

W bieżącym roku ZHP przystąpił do szkolenia instruktorów centralnie, organizując w sierpniu Centralną Akcję Szkoleniową nad rzeką Świder pod Warszawą. Obóz ten został zorganizowany przez Naczelnictwo ZHP w porozumieniu z Ministerstwem Oświaty, które finansowało akcję szkoleniową. Celem akcji było wyszkolenie nowych kadr instruktorskich dla prowadzenia pracy harcerskiej w terenie. Uczestnikami obozu byli w przeważnej części uczniowie kl. I i II liceów ogólnokształcących, zawodowych i pedagogicznych. Komenda Chorągwi Harcerzy z Krakowa wysłała na szkolenie 34 kandydatów, w tej liczbie 8 absolwentów liceów pedagogicznych. Na zakończenie kursu kierownictwo przeprowadziło egzaminy.

W październiku **instr. harc. hm Kłuskowa** uczestniczyła **w odprawie drużynowych w Nowym Sączu.** Odprawa odbyła się przy współudziale członków ZMP. Wygłoszone referaty omawiały sprawy odpowiedzialności społecznej młodych i pracy drużyny harc. w dobie obecnej. W referacie na temat pracy kulutralno-oświatowej hm Kłuskowa podkreśliła konieczność wkładu pracy drużyn w walce z analfabetyzmem i alkoholizmem.

Podobne **odprawy dla drużynowych** odbyły się w Tarnowie, Nowym Targu i Krakowie.

W Chrzanowie odbyła się **odprawa hufców harcerskich** z Trzebini, Szczakowej, Krzeszowic, Wolbromia, Brzeszcz, Oświęcimia, Miechowa. Odprawa została zakończona kominkiem przy uczestnictwie ZMP i harcerzy, Hm Kłuskowa wygłosiła pogadankę na temat: „Światowej Federacji Młodzieży Demokratycznej".

W dniach 18 i 19 września odbył się we Wrocławiu pierwszy **Zjazd Kierowników i referentów do spraw młodzieżowych** w Zarządach Okręgów i Oddziałów Towarzystwa Przyjaciół Żołnierza z całej Polski. Celem zjazdu było omówienie aktualnych zagadnień ideologicznych i organizacyjnych na odcinku prac młodzieżowych TPŻ. Na podstawie sprawozdania gen. sekretarza TPŻ. ppłk. Grudy wynika, że organizacja liczy około 300 tys. członków w kraju, w tym 60 tys. młodzieży, która jest zrzeszona w 520 kołach młodzieżowych. Młodzież prowadzi świetlice dla żołnierzy, urządza przedstawienia w szpitalach wojskowych i koszarach, kompletuje biblioteki, tym samym zapoznaje się z Odrodzonym Wojskiem Polskim.

W Zjeździe wziął udział z ramienia Kuratorium OSK. **wiz. Sypniewski.**

W październiku wiz. Sypniewski wyjechał do Bochni dla stwierdzenia stanu organizacji wychowawczych na terenie Zakładów średnich (Państw. Liceum Pedagog. Państw. Lic. i Gimnazjum Ogólnokształcące. Powiat. Liceum i Gimnazjum Handlowe).

Z zakresu Opieki nad Dzieckiem

W dniach od 10—15 września odbyła się w Zakopanem **konferencja referentów Opieki nad Dzieckiem** w obecności delegatki Ministerstwa Oświaty wiz. A. Eichmannowej. Udział w konferencji wzięli: nacz. Barta, który przewodniczył obradom, wizytatorzy i referenci Wydziału Opieki nad Dzieckiem, i referenci z terenu KOSK.

Ciekawe referaty: kuratora OSK. dr. Białasa „Założenia wychowawcze Polski Ludowej w szkołach podstawowych i w Domach Dziecka", nacz. Sitarskiego „Polska na tle stosunków międzynarodowych", mgr. Majewskiej „Przekształcenie środowiska społecznego", dr Bulandy o Ziemiach Odzyskanych i ich Wystawie naświetliły obecną sytuację w kraju ze specjalnym uwzględnieniem spraw wychowawczych Polski Ludowej.

Głównym celem konferencji było złożenie przez referentów sprawozdań z akcji wczasów letnich dzieci i młodzieży. Akcja letnia dała w tym roku dobre wyniki, bowiem na placówkach wczasów w przeciągu lipca i sierpnia spędziło wakacje 86.457 dzieci. We wrześniu około 3.000 młodzieży przebywało w dziedzińcach wiejskich. Akcja wykazała sprawność organizacyjną, celowość i duże poczucie odpowiedzialności pracowników zainteresowanych akcją. Młodzieży zaś przyniosła duże korzyści zdrowotne i wychowawcze.

Ministerstwo Oświaty zorganizowało we Wrocławiu w dniach od 18. X. do 24. X. **konferencję naczelników i wizytatorów** Wydziałów Opieki nad Dzieckiem. Celem konferencji było omówienie aktualnych założeń opieki wychowawczej, sprawozdanie z działalności Wydziałów VI i ustalenie wytycznych do planu sześcioletniego oraz wytycznych na rok 1949.

Bibliografia „Z dziejów wsi" (c. d.)

B. Literatura piękna

126. Almanach Literacki — Oddz. Wiej. ZZLP. Kraków 1948, str. 244.

127. Batko W. — Pieśni Batalionów Chłopskich. Warszawa 46, Chłopska Sp. Wyd. (Bibl. Ruchu Lud.).

128. Bojar J. — Serce ziemi (Poezje), Kraków 48, ZZLP. Oddział Wiejski s. 46.

129. Brodziński K. — Wiesław — Kraków 46, M. Kot s. 26.

130. Buczkowski L. — Wertepy. Warszawa 47, Geb. i Wolff. s. 229.

131. Chłopi poeci. — Wybór wierszy — Łódź 45, Zw. Mł. R. P. „Wici" s. 32.

132. Czernik L. — Siedem nocy (Poezje) Kraków 48, ZZLP. Oddział Wiejski — s. 182.

133. Dąbrowska M. — Ludzie stamtąd Wyd. 3, Warszawa 46, Czytelnik s. 209 (opowiadania).

134. Decmarowski Wl. — Ludzie spod miedzy. W-wa 39 „Rój" s. 278.

135. Frasik J. A. — Urodzony w dźble. — Kraków 46, ZZLP. Oddział Wiejski s. 154.

136. Gałaj J. — Mystkowice wioska mała 3 części. Warszawa 46, „Książka" s. 916.

137. Goździkiewicz T. — Wyżynka — Łowicz 46, Księg. Łowicka s. 204.

138. Goździkiewicz T. — Znaki czasu, Warszawa 48 „Książka".

139. Hołuj T. — Próba ognia. — Warszawa 46, „Czytelnik" 279.

140. Kłosowski J. N. — Jarzmo. Warszawa 47. E. Kuthan, s. 270.

141. Kłoskowski. — Mgła. Warszawa 48. Matuszewski, s .220.

142. Kłosowski J. N. — Serce w lipowym drzewie. Warszawa 48. Wyd. Lud. 1. 113.

143. Konopnicka M. — Pan Balzer w Brazylii (wyjątki) Łódź 45. Zw. Mł. W. R. P. „Wici".

144. Kowalski W. — W Grzmiącej: wyd. 2. Warszawa 47, Państw. Inst. Wyd. s. 272.

145. Kraszewski J. I. — Chata za wsią. Łódź—W-wa 46. W. Bęk s. 431.

146. Kraszewski J. I. — Jermoła. Obrazki wiejskie. Wrocław 48. Wyd. Zakł. Ossolińskich, s. 197.

147. Kruczkowski L. — Kordian i Cham, wyd. 6, Warszawa 47 „Czytelnik" s. 287.

148. Kruczkowski L. — Pawie pióra, wyd. 3 Warszawa 47 „Czytelnik" s. 290.

149. Kurek J. — Grypa szaleje w Naprawie, wyd. 6, Warszawa 47, „Wiedza" s. 225.

150. Kurek J. — Woda wyżej. — Kraków 47 „Przełom" s. 247.

151. Małłek K. — Jutrznia Mazurska na Gody, wyd. 3, Olsztyn 46 Inst. Mazurski s. 61.

152. Marzec A. — Wierszowadła z prostego kowadła, W-wa 46, LIOK. s. 120.

153. Marzec E. — Wnuczek orze. ZZLP. Oddz. Wiejski, Kraków 47, s. 38.

154. Morton J. — Inkluzowe wiano. W-wa 46, „Książka" s. 325.

155. Orkan Wł. — Juzyna. W-wa 46, Geb. Wolff (Bibl. Un. Lud.) s. 64.

156. Orkan Wł. — Komornicy. Wyd. 6, W-wa 47, Geb. Wolff s. 160.

157. Orkan Wł. — Kostka Napierski. Wyd. przedw. Inst. Wyd. Bibl. Polsk. s. 310.

158. Orkan Wł. — W roztokach. Wyd. 6, W-wa 47, Geb. Wolff, s. 335.

159. Orzeszkowa E. — Dziurdziowie. Cham. Geb. Wolff 1925, Pisma t. IV. s. 341.

160. Orzeszkowa E. — Cham W-wa 47, „Książka" s. 261.

161. Piętak S. — Młodość Jasia Kunefała, wyd. 3, W-wa 47 „Książka" s. 191.

162. Piętak S. — Białowiejskie noce. W-wa 47, „Książka" s. 136.

163. Piętak S. — Dom rodzinny (Poezje) Kraków 47, ZZLP. Oddział Wiejski s. 141.

164. Piętak S. — Nagi grom W-wa 47, „Książka" s. 149.

165. Plony. — Materiały inscenizacyjno-literackie dla świetlic na Święto Reformy Rolnej i Dożynek. Kraków 47, Bibl. „Świetlicy Krakowskiej" s. 76.

166. Pigoń St. — Z Komborni w świat, wyd. 2, Kraków 46, Sp. Wyd. „Wieś" s. 274.

167. Pogan J. — Dekret niebieski. Biedny i bogaty (Opowiadanie) Łódź 46, Zw. Sam. Chł.

168. Pogan J. — Ugory, W-wa 47, „Czytelnik" s. 190.

169. Podkowa J. — Biała sukmana. Sztuka scen. w 3 akt. Kraków 46, Pow. Teatr. i Muzyków Lud. s. 48.

170. Prus B. — Antek, wyd. 2, W-wa 47 „Książka" (Mała Bibl. Książki).

171. Prus B. — Placówka, wyd. 6, W-wa 47, Geb. Wolff s. 362 (Bibl. Un. Lud.).

172. Reymont Wł. — Chłopi W-wa 46 „Książka" 4 tomy.

173. Reymont Wł. — Sprawiedliwie, W-wa 47, Geb. Wolff, s. 147.

174. Reymont Wł. — Pewnego dnia Wyd. 5, Warszawa 46, Geb. Wolff (Bibl. Un. Lud.) s. 40.

175. Rokoszowa M. — Od Bronowic do Racławic. Inscenizacja według wierszowanej powieści chłopskiej W. Tetmajera „Racławice", Kraków 46, Tow. Teatr. i Muzyk. Lud. s. 62.

176. Rusinek M. — Prawo jesieni. Warszawa 47, Geb. Wolff. s. 292.

177. Rusinek M. — Ziemia miodem płynąca, wyd. 2, W-wa 47, E. Kuthan, s. 309.

178. Rytard J. M. — Ziemia. Sztuka scen. w 4 akt. wg. powieści „Placówka" B. Prusa, Warszawa 46, Zw. Mł. Wiejsk. „Wici" s. 100.

179. Sewer. — Bajecznie kolorowa. Łódź 46, W. Bąk, s. 190.

180. Sewer. — Biedronie. Łódź, wyd. W. Bąka, s. 231.

181. Sewer. — Matka. Powieść z życia ludu. Łódź 46, Wyd. W. Bąka, s. 175.

182. Sienkiewicz H. — Janko Muzykant. Jamioł, W-wa 46, „Książka" (Mała Bibl. Książki), s. 29.

183. Sienkiewicz H. — Szkice węglem. Bartek zwycięzca, W-wa 46, „Książka" (Mała Bibl. Książki) s. 174.

184. Sienkiewicz H. — Za chlebem. Wyd. 15, W-wa 46, Geb. Wolff (Bibl. Un. Lud.), s. 108.

185. Skuza W. — Kumac. Rzecz o Wojciechu Bartoszu Głowackim Łódź 46, Prasa Chłopska s. 64.

186. Solarzowa Z. Pieśni Wiejskiego Uniwersytetu Orkanowego, W-wa 46, Tow. U. L. R. P., s. 190.

187. Świętek Wł. — Śmierć i wygnanie czyli wojenny pamiętnik sołtysa wierszem. Kraków 46 „Przyjaciel Ludu", s. 63.

188. Szymonowicz S. — Żeńcy. Warszawa 46, Chłop. Sp. Wyd. s. 28.

189. Tropaczyńska-Ogarkowa-Majk. — Ks. Piotr Ściegienny. O powieści scen. na tle wypadków powstania chłopskiego 1844 r. Warszawa 48, Chł. Sp. Wyd. s. 123.

190. Tetmajer K. — Na Skalnym Podhalu. Rzym 46. nakł. Polsk YMCA, s. 264.

191. Wasilewska W. — Ojczyzna, Warszawa—Łódź 47, „Książka" s. 275.

192. Wiktor J. — Błogosławiony chleb ziemi czarnej. Ks. Atlas 1939 r. s. 447.

193. Wiktor J. — Orka na ugorze Wrocław 46, Ks. Atlas, s. 368.

194. Wilbik W. — „Żywią i bronią" dramat w 8 oddz. Warszawa 46 (Bibl. „Wici").

Oprac. mgr. wiz. T. Kucharska

Przegląd wydawnictw

PODRĘCZNIKI

Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych wydały następujące podręczniki szkolne:

Fr. Bielak — Wł. Szyszkowski — A. Bardach — Czytanki polskie dla VII kl. szkoły podstawowej. Zeszyt IV, str. 100, cena 60 zł.

Zeszyt ten zatytułowany „Za waszą wolność i naszą" otwiera znany wiersz Mieczysława Romanowskiego „Sztandary polskie na Kremlu". A dalej idą utwory poetyckie i wyjątki z większych dzieł ilustrujących zmagania o wolność w r. 1831, 1863, 1905 i w czasie ostatniej wojny. Obok poetów i pisarzy dawniejszych jak: Mickiewicz, Słowacki, Mochnacki, Ujejski, Daniłowski — pozna tu młodzież twórców ostatniej doby: Putramenta, Hołuja, Broniewską, Ważyka i i.

Zeszyt IV zamyka całość podręcznika „Czytanki polskie dla kl. VII. szkoły podstawowej".

M. Froelichowa i J. Ledóchowska — Ćwiczenia w pisaniu oraz ćwiczenia słownikowe i gramatyczne dla klasy III szkoły podstawowej str. 140 — cena 85 zł.

Bogato ilustrowana książeczka zawierająca ponad 200 ćwiczeń, urozmaiconych wierszykami i opowiadaniami dostosowanymi do poziomu zainteresowań dziecka na tym stopniu nauczania — ma wszelkie dane, by spełnić swe

podstawowe zadanie: wdrożenie ucznia do poprawnego pisania.

Tadeusz Grzebieniowski — Podręcznik języka angielskiego na II rok nauczania — str. 216 cena 120 zł.

Podręcznik zawiera: powtórzenie w 8 ćwiczeniach wymowy i pisowni na materiale danym — 45 lekcji, z których każda wprowadza nowy materiał słownikowy i gramatyczny; — 10 czytanek — oraz słownik alfabetyczny.

W. Kociejowski i E. Malinowski — Botanika dla VI kl. szkoły podstawowej str. 304, ryc. 220 — cena 105 zł.

Po zestawieniu niezbędnych materiałów, które powinny być przygotowane przed rozpoczęciem i na końcu roku szkolnego podają autorzy w 14-tu rozdziałach podstawowe wiadomości o glonach, grzybach, bakteriach, porostach itd. Ostatnie rozdziały pod ogólnym tytułem Zespoły roślinne zajmują się m. i. gospodarką leśną, zagadnieniem uprawy zbóż, znaczeniem reformy rolnej i porównaniem kultury rolnej w Polsce i w państwach innych.

A. Chałubińska i M. Janiszewska — Ćwiczenia geograficzne — ZSRR — str. 16. Cena 18 zł.

Zeszyt zawiera 10 map konturowych Związku Radzieckiego stanowiących podkład do ćwiczeń dotyczących: granic, ukształtowania poziomego i pionowego, klimatu, sieci wodnej, uprawy roli, zaludnienia, górnictwa, przemysłu i podziału politycznego ZSRR.

Z. Karpińska — N. Obrębska — W domu ojczystym — wpisy dla kursów i szkół powszechnych dla dorosłych, str. 275 — cena 130 zł.

Wielka różnorodność zagadnień cechuje ten zbiór ponad 100 czytanek i wierszy. Znalazły się tu obrazy z naszych dziejów, opisy różnych ziem i zakątków naszego kraju, pieśni ludowe, opowiadania i legendy niekiedy oryginalną gwarą przytoczone, fragmenty z dzieł o problematyce społecznej, o tendencjach wolnościowych, jest cały cykl poświęcony nauce i jej wybitnych przedstawicielom, — inny wspomina lata ostatniej wojny i okupacji; — książkę zamyka seria czytanek obrazujących zdobycze i osiągnięcia w Polsce Ludowej. — Większość zebranych tu utworów i urywków wyszła spod pióra pisarzy współczesnych. Przeważają czytanki krótkie dostosowane do możliwości niewprawnego jeszcze w sztuce czytania czytelnika.

January Kołodziejczyk — Botanika — Podręcznik dla liceów ogólnokształcących, szkół rolniczych, ogrodniczych, leśnych i zakładów kształcenia nauczycieli, str. 659, rys. 447, cena 370 zł.

Podręcznik ten oparł autor w zasadzie na planie dawniej wydanego przez siebie podręcznika p. t. „Botanika dla seminarium" jednakże znacznie go rozszerzył bardziej szczegółowo traktując pewne działy, jak np. fizjologię roślin, — inne opracowując na nowo. W tym nowym ujęciu podręcznik składa się z dwóch zasadniczych części: ogólnej i szczegółowej, obejmującej całokształt wiadomości z dziedziny botaniki, opartych na roślinach pospolitych. W zakończeniu znajduje się skorowidz obejmujący kilkaset pozycji, w dużym stopniu ułatwiający korzystanie z podręcznika.

Antoni Opolski — Atlas astronomiczny — str. 56. Cena 210 zł.

Nauczycielstwo i uczniowie liceów ogólnokształcących i zawodowych uzyskują dzięki temu dziełku niezastąpioną i wprost niezbędną pomoc do nauki astronomii. Obszerny wstęp omawia w sposób przystępny, ilustrowany wykresami, zagadnienia takie jak: odległość, temperatury, rozmiary, ruchy i t. p. gwiazd. Część zasadnicza dzieła obejmuje 20 map nieba, przy czym każda z nich jest opatrzona tabelką gwiazd a niekiedy bardzo ciekawym i szczegółowym komentarzem. Atlas — w oparciu o podręcznik — da uczniowi nie tylko podstawowe wiadomości z zakresu astronomii ale zachęci go do dalszych badań w dziedzinie tej niezmiernie ciekawej gałęzi wiedzy ludzkiej.

Książki dla dzieci

Literatura dziecięca została wzbogacona bardzo pięknymi i o znacznej wartości wychowawczej książkami, z których pierwsza została uznana jako lektura dopuszczona do bibliotek klasy I i II, — druga zaś do bibliotek klasy III szkoły podstawowej. Są to:

Lucyny Krzemienieckiej: Tajemnicze odwiedziny (cena 185 zł.) opowieść o 12 miesiącach, które przyszły w odwiedziny do małego Zbigniewka — oraz

Janiny Porazińskiej — O Kurczątku, które miało pięć matek (cena 200 zł.).

Obie książki starannie i niezwykle bogato ilustrowane przez Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych nadają się doskonale na podarki gwiazdkowe dla małych dzieci.

Ż.

Nakładem Wydawnictwa: DZIENNIK URZĘDOWY KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO KRAKOWSKIEGO
Adres Redakcji i Administracji Kraków, ul. DIETLA 90, p. III, pok. Nr. 4, telefon 599-17.
Cena niniejszego numeru wynosi 80 zł. Konto P. K. O. Nr. IV-840.
Z. G. „Litodruk" Kraków Radziwiłłowska 23 M — 49155